MOBIILIÄRI

Noor miljonär: olen jätkuvalt näljane

Mobiilimänge valmistava Creative Mobile'i juht ja looja Vladimir Funtikov tunnistab, et üle 5 miljoni eurone käive pole kaugeltki veel tema võimete piir – 90 protsenti soovitust on tema sõnul veel saavutamata. ▶ 8–9

KOHTUVAIDLUS

Hotelliärimeeste tüli toob üüriturule pöörde

Pärnu hotelli ümber pikalt väldanud kohtuvaidlus võttis uue suuna, mis võib tähendada, et tulevikus on näiteks üürilepingute sõlmimiseks vaja luba kinnisvara omaniku osanikelt, vastasel juhul on tehing õigustühine. ▶ 6–7

PANE TÄHELE

Äripäev ilmub suvel kolm korda nädalas

26. juunist kuni 18. augustini ilmub Äripäev esmaspäeval, kolmapäeval ja reedel.

Veebilehel **www.aripaev.ee** värsked majandusuudised iga päev!

Äripäev

Ausalt ja kartmatult

TEGIJA

Margus Linnamäe noppis Valge Klaari

Apple'i tooteid müüv ja hooldav Valge Klaar, Heiti Kenderi asutatud firma, on avalikkusele märkamatult liikunud ühe Eesti mõjukama suurärimehe **Margus Linnamäe** haardesse. Sisuliselt omandas Linnamäe Valge Klaari nulli euroga ajal, mil ettevõte vajas hädasti rahasüsti, et taastada miinusesse langenud omakapital. Linnamäe on tihedalt seotud ka Heiti Kenderi venna, kirjanik Kaur Kenderiga kelle loodud mängufirmat ta rahastab.
▶ Loe lisaks lk 2

Kolmapäev, 26. juuli 2017
nr 134 (5732) **3 eurot**

EUR/USD	USD/EUR	EUR/SEK	EUR/RUB	NordPool	Euribor
1,1705 ▲	0,8541 ▼	9,5672 ▲	70,1741 ▲	36,6 ▼	-0,271 ▲

EDETABEL

Kuldse kolmiku võit

Advokaadibüroode käibe ja kasumi TOPist selgub, et pereheitmised on toonud õigusturule küll rea uusi teenusepakkujaid, kuid turgu valitsevad endised tegijad. ▶ 4–5

▲ **Tunamullu sündis advokaadibüroode Borenius ja Cobalt ühinemisest käibelt suurim Eesti advokaadibüroo Cobalt. Fotol ettevõtte partnerid Martin Simovart ja Sten Luiga.** FOTO: ANDRAS KRALLA

LÜHIDALT

Järvelill hoopis vangerdas Tallinki aktsiatega

Tallinki üks suuromanik Kalev Järvelill teatas nädalavahetusel Postimehele, et ei ole ettevõtte aktsiaid müünud, vaid kandis need need enne üllatavat börsiteadet ühelt kontolt teisele.

"Pärdiklill ei ole müünud Tallinki aktsiaid, tõstsin need teisele kontole (samuti Pärdiklille oma)," vastas Järvelill Postimehe küsimusele, kas tema ettevõte Pärdiklill müüs ajavahemikul 3. kuni 14. juulini 1 420 879 aktsiat.

Äripäev kirjutas reedel, et Tallinki nõukogu liige Kalev Järvelill müüs vahetult enne Tallinki rallit oma osaühingus Pärdiklill asuva aktsiapaki maha, finantsinspektsiooni sellest korrektselt teavitama.

Samas, kuna aktsiad liikusid Nordea kliendikontole, mille puhul pole teada, kes selle taga on, siis on võimalik ka variant, et Järvelill liigutas taas aktsiad Pärdiklille kontolt mõne muu isikliku konto alla. Nüüd selguski, et tegu võib olla Järvelille kontoga.

Samas jäi vastuseta küsimus, miks sellist vangerdust oli vaja vahetult enne Tallinki üllatavat börsiteadet sellest, et firma otsib esialgu teadmata kujul uut tuumikinvestorit.

Kuld kuu kõrgeimal tasemel

Kulla hind tõusis viimase 30 päeva kõige kõrgemale tasemele tänu nõrgenenud dollarile ning poliitilisele segadusele Ameerika Ühendriikides, kirjutab Reuters.

Kulla hetkehind oli esmaspäeval 1256,36 dollarit ehk oli tõusnud 0,2% eelmisest tipust juunis, mille hetkehinnaks oli 1257,18 dollarit.

Viimastel nädalatel on nõrgenenud dollar kergitanud kulla hinda. Eelmise nädala neljapäeval otsustas Euroopa Keskpank jätta intressimäärad muutmata, mille peale tugevnes euro ning avaldas seetõttu survet dollarile.

The Wall Street Journal (WSJ) Dollar Index langes 0,3%, mis muutis väärismetallid välismaa ostjatele odavamaks.

Vennad Heiti Kender ja Kaur Kender on apteegiärimehe lahkust tunda saanud. Kaur Kender kolis äsja Londonisse, kus loob Linnamäe rahaga arvutimängu.
FOTO: RAUL MEE

SÕBRAD

Linnamäe miljonisüst Kenderite äridesse

Eesti üks mõjukam ettevõtja Margus Linnamäe on süstinud vendade Kenderite praegustesse või endistesse äridesse ligi miljon eurot.

Apple'i tooteid müüv ja hooldav Valge Klaar on nn iMaailma fännide lemmik Eestis. Heiti Kenderi asutatud firma on aga märkamatult liikunud ühe Eesti mõjukama suurärimehe Margus Linnamäe haardesse.

Piisab, kui kiigata äriregistrisse. Valge Klaari kaubamärgi all tegutseva Klaar OÜ asutas 2011. aasta alguses Heiti Kender, kes juba aasta lõpus ning enne esimese salongi avamist 2012. aasta veebruaris võttis partneriks Siim Tempeli, kes sai firmas 10protsendilise osaluse.

Juba 2013. aasta sügisel omandas aga firmas enamusosaluse ehk 51 protsenti Margus Linnamäele kuuluv MM Grupp OÜ. Seda ajal, kui kehvade tulemuste tõttu vajas Klaar rahasüsti, et taastada omakapitali nõue, mis oli langenud miinusesse.

Sisuliselt omandaski Linnamäe osaluse Valges Klaaris nulli euroga, nagu seisab ka majandusaasta aruannetes, võttes üle kohtustused. Tõsi, omakapital saadi plussi alles 2016. aastal, kui reservreale tekkis enam kui 336 000 eurot. Sama osalus liikus küll kevadel UP Invest OÜ kontole, kuid lõplik omanik jäi samaks. Rööbiti on firmaga liitunud lisaks Kenderile (29%) ja Tempelile (5%) ka Marko Tamm (5%) ja Marko Kärner (10%).

83%

Kaur Kenderi osalusel Londonis arvutimängu arendavast Zaum Studiost kuulub Linnamäe firmale.

Firma müügitulu oli mullu 3,7 miljonit eurot, mida on ligi miljoni võrra rohkem kui aasta varem. Samal ajal oli kasum 50 000 eurot ning aasta varem sama suur kahjum.

Loodetava hittmängu ristiisa

Linnamäe on tihedalt seotud ka Heiti Kenderi venna, kirjanik Kaur Kenderiga. Nimelt ka Kaur Kenderi loodud mängufirmat rahastab Linnamäe. Loomeühendus ZA/UM, mille üks käilakuju on Kaur Kender, arendab arvutimängu, mille põhirahastus tuleb muu hulgas Postimeest omava Margus Linnamäega seotud ettevõttelt.

Eelmisel nädalal levis kulutulena uudis, et Kaur Kender jättis Twitteri ning kolis Londonisse, kus koos mõttekaaslastega arendab arvutimängu "No Truce With The Furies". Mäng toetub Robert Kurvitza ideele, millest pärineb ka Eestis ilmunud romaan "Püha ja õudne lõhn". Kurvitza loole on loonud kunstilise stiili Aleksander Rostov.

Mängu loob osaühing Zaum Studio, mille üks asutajaid oli Kaur Kenderile kuuluv osaühing Nihilist.FM, mis oli ka firma väikeosanik kuni 23. augustini 2016. Praeguseks omab Zaum Studiost 83 protsenti Fortress Occident Holding OÜ, mis omakorda kuulub Eesti jõukuselt neljandale inimesele Margus Linnamäele. Ülejäänud 17protsenti kuulub äriregistri andmetel Linnamäega tihedalt äri ajavale Ilmar Kompusele.

Zaum Studio juhatuses on Sander Taal ja Robert Kurvits. Seejuures on Linnamäe Zaumi süstinud ligi 650 000 eurot, selgub ettevõtte majandusaasta aruannetest.

Mäng peaks jõudma müüki aasta lõpus, kuid on juba pälvinud tähelepanu. Näiteks valiti "No Truce With The Furies" maineka South by South West (SXSW) konverentsi raames parimate *indie*-mängude võistluskategooriasse. Ühtlasi on tegu esimese Eesti mänguga, mille avaldab populaarne mängude levitaja Humble Bundle.

ÄRIPÄEV.EE

BÖRSIÜLLATUS

Tallinki suurimad ostjad-müüjad

Eelmise nädala uudis, kus Tallink teatas võimaliku suurinvestori otsinguist, pani börsi kihama ning tehinguid tehti neljapäeval-reedel rohkem kui tavaliselt.

Tänane aktsiaraamat näitab, kes tegi tehinguid Tallinki üllatusteatele järgnenud neljapäeval ning kes olid suuremad ostjad-müüjad. Aktsiate omandajate leerist joonistus välja Skandinaviska Enskilda Bankeni kliendikonto, mille kohta pole omanikustaatus teada: kliendikontole laekus 250 000 aktsiat. Teised ostjad soetasid aktsiaid pigem väiksemate pakkide kaupa.

Aktsiate müügipoolel oli suurimaks tehinguks Gunnar Toode 75 000 aktsiast koosnevast Tallinki portfell, talle järgnesid suuremad pangad. Toode ütles, et müüma ajendas teda Tallinki aktsia kõrge hind. "Muud põhjust ei olnud. Tallink on tugev ettevõte, nii et kui hind langeb, võiks kaaluda teda tagasi osta," sõnas ta.

Huvitavama taustaga müüjate seast leiab ka Luksusjaht ASi, mille omanik on Eesti börsi investorite topi mitmeaastane võitja Lennart Alpstal. Tema müüs neljapäeval oma enam kui poole miljoni aktsia suurusest Tallinki portfellist 10 000 aktsiat.

Neljapäeval tehti Tallinki aktsiaga üle 300 tehingu ning käive ulatus börsil enam kui miljoni euroni. Võrdluseks: enne Tallinki börsirallit tehti aktsiaga keskmiselt 33 tehingut päevas ning keskmine päevakäive jäi veidi alla 100 000 euro päevas.

Kaheksa aasta kõrgeim tase

Eile avatud Tallinna börsil tõusis Tallinki aktsia 1,130 euro peale ning esimese tunni jooksul tehti 103 tehingut, mille käive on 467 056 eurot. Tallinki aktsia hind oli kõrgeim 2007. aasta 31. jaanuaril, kui aktsia maksis 1,55 eurot.

ÄRIPÄEV.EE

Ülevaatus

Broneeri aeg
www.a-ülevaatus.ee

TEHNOÜLEVAATUS ÜLE EESTI

LASNAMÄE
Peterburi tee 63a
Tallinn
tel 661 8810

MAARDU
Fosforiidi 14
Maardu
tel 611 9777

RAE
Taevavärava tee 9a
Lehmja küla, Harjumaa
tel 606 4230

PELGULINNA
Paavli 4
Tallinn
tel 660 2620

RAKVERE
Päikese 3
Rakvere
tel 322 3290

TÄHE
Tähe 106c
Tartu
tel 736 6002

JAAMA
Jaama 161
Tartu
tel 740 7010

RÄPINA
Võõpsu mnt 30
Räpina
tel 799 5005

/ A-Ülevaatus

www.a-ülevaatus.ee

toimetaja Rivo Sarapik
tel 667 0111
toimetajad@aripaev.ee
Äripäev
26. juuli 2017

ÕIGUSTURG

Tippadvokaadid mängivad

Eelmise aasta mõjukad pereheitmised suurtes advokaadibüroodes mängisid küll turul ümber mõned jõujooned, kuid turgu valitsevad samad tegijad.

KRISTEL HÄRMA,
KAURO TAFITŠUK
aripaev@aripaev.ee
Äripäev

Seni laekunud majandusaasta aruannetest selgub, et Eesti advokaadibüroode eelmise aasta kogukäive oli 43 miljonit eurot ja kasum 13 miljonit eurot, mis näitab varasemaga võrreldes rohkem kui 20 protsendilist kasvu.

Seejuures oli käibe poolest mullu suurim advokaadibüroo Cobalt, mille käive oli 8 miljonit ning kasum 2,2 miljonit eurot, kasvas eelmise aastaga võrreldes rohkem kui kaks korda. Cobalt tekkis praegusel kujul kahe aasta eest, kui ühineda otsustasid Eesti advokaadibürood Borenius ja Cobalt.

Nende suurimad konkurendid on Sorainen ja EllexRaidla, kellega konkureerivad suurimate tehingute, vaidluste ja teiste keerulisemate projektide osas. Simovarti sõnul läks neil eelmisel aastal väga hästi ning hetkel uusi ühinemisi plaanis ei ole.

Uusi projekte vähem kui raha

Tihedalt Cobalti kannul hoiab tabelis teist kohta Sorainen, mille müügitulu oli 7,9 miljonit ning kasum 3,2 miljonit eurot, varasema aastaga võrreldes on kasv üle 10 protsendi. Tegu on ka advokaatide arvu poolest suurima bürooketiga, kus töötab ligi 200 õigusspetsialisti.

Soraineni juhtivpartneri Toomas Prangli sõnul on Eesti ja Balti õigusteenuste turg viimastel aastatel läbi elanud suured muutused. "Tänu turu konsolideerumisele ja soodsale majandusolukorrale oli eelmine aasta edukas paljudele advokaadibüroodele," kirjeldas Prangli.

Stabiilset iga-aastast kasvu näitavab advokaadibüroo Triniti. Büroo käive oli, eelmise aastaga sarnaselt, 1,4 miljonit, mis on juhtivpartneri Villu Otsmanni sõnul iga aastaga järjest kasvanud, eriti intensiivselt just paari viimase aastaga. Otsmanni sõnul on konkurents olnud viimastel aastatel turbulentne, mitmed bürood on kadunud ja asemel uued. Turgu vaadates tundub talle, et ettevõtjad on kergest ooteseisundist liikunud uute projektide juurde, mida on siiski vähem kui raha. Triniti selle aasta majandustulemused on ajaloo parimad, lisaks majandustulemustele kasvab järjest ka advokaatide hulk.

Justkui Otsmanni sõnade kinnituseks on advokaadibüroo Derling, mis alustas tegevust 2016. aastal ja mille moodustavad Targa büroost lahkunud partnerid. Büroo tegi oma aastaga suure hüppe ja hõivas koha esikümnes. Meeskond koosneb 22 advokaadist-juristist. Küsimusele, kuidas saavutati nii edukas esimene aasta, vastas Derlingi juhtivpartner Hannes Vallikivi, et kõik sõltub inimestest – kolleegidest ja klientidest. Klassikaline advokaaditeenus on inimeste äri ja edu toovad ühelt poolt head suhted klientidega ning teiselt poolt hea meeskond, kes teeb head tööd.

Tänavune aasta on Vallikivi sõnul alanud väga hästi nii numbriliselt kui ka tegevuse sisu poolest. Heameelt valmistab talle rahvusvaheliste klientide jätkuv huvi Eesti ja kogu meie regiooni vastu, mis paistab Vallikivi sõnul välja nende Läti ja Leedu sõsarbüroodega toimiva tiheda koostöö ja kogu Baltikumi hõlmavate projektide põhjal. Suured rahvusvahelised nimed ei ole siit kabuhirmus pagenud.

Vallikivi lisas, et nende soov on esimese sammuna teenida aastas kaks miljonit käivet, et siis sealt ülespoole liikuda. Möödunud majandusaasta, mis algusesagina tõttu oli tegelikult lühem kui üheksa kuud, tõi Derlingile käivet 1,4 miljonit.

Turg nihkub projektipõhisemaks

Esimese aastaga on suure tõusu teinud ka endised Soraineni partnerid NOVE advokaadibüroos. Juhatuse liikme Urmas Volensi sõnul kinnitavad nelja kogenud advokaadi loodud büroo esimese tegutsemisaasta arvud, et valitud strateegia on vastanud sellele, mida klient õigusnõustamiselt ootab. 2016. aastal asutatud büroos töötab juba üheksa juristi ja ise kirjeldavad nad end kui n-ö butiikbürood.

Volensi sõnul on turul mitmeid muutusi ning väikebüroode edukaks toimimiseks on vaja leida nišš õigusteenuste turul, vastavalt kliendi vajadustele. Ta lisas, et turg on õppimas järjest rohkem küsima projektipõhised hindu ja muid sarnaseid hinnastamiskokkuleppeid.

Volens soovitas kõigile õigusteenuste tellijatele, et "nõudke fikseeritud ja projektipõhiseid pakkumisi ning pange advokaadid proovile, tunnipõhine hinnastamine ei ole teie huvides".

Volensi sõnul konkureeritakse põnevamate töödega kõige suuremate büroode kohtuvaidluste lahendamise meeskondadega, samuti ühingu- ja kinnisvaraõiguse valdkonnas juhtivate tehingutiimidega. NOVE kliendibaas on tänaseks üsna selgelt välja kujunenud ning Volensi sõnul ei ole nende eesmärk suur mahukasv. Asutamisel võeti tema sõnul aluseks lähtepunkt, et NOVE ei kasva lähiaastatel suuremaks kui 15 advokaati.

▶ **Derlingi juhtivpartner Hannes Vallikivi tunnistab, et nende büroo soov on teenida aastas kaks miljonit käivet, et siis sealt ülespoole liikuda.** FOTO: ANDRAS KRALLA

Hannes Vallikivi: advokaaditeenuse turule sisenemise barjäär on madal

Viimastel aastatel on advokaaditurul toimunud mitmeid muudatusi. On peale tulemas uued bürood, mis koosnevad varem samas büroos koostööd teinud inimestest. Et mõista, kuidas näeb välja vanast büroost lahkumine ja uue loomine, kirjeldab protsessi Derlingi büroo juhtivpartner Hannes Vallikivi.

Miks tasub erialduda suurest vanast büroost ja alustada enda bürooga? Ajendeid on kindlasti erinevaid, aga pakun, et üks peapõhjusi võib olla eralduva seltskonna ühine nägemus äristrateegiast ja soov oma strateegiat ellu viia. See on loomulik protsess ja sageli seotud põlvkondade vahetusega. Me kõik läbime oma tööelus mingi trajektoori ja näiteks 1990ndatel advokaadibüroosid asutanud kolleegide ja nendega hiljem liitunud advokaatide nägemus riskidest ja turu arengutest, ootusest elustandardile ja paljud muud strateegiat kujundavad faktorid ei lange tingimata kokku.

Kui keeruline on eraldi alustada? Advokaaditeenuse turule sisenemise barjäär on suhteliselt madal. Alustada saab väga madalate tegevuskuludega ja piisab paarist heast kliendist, kellele osutada individuaalteenust mõnes üksikus õigusvaldkonnas.

Väga palju keerulisem on sellest faasist väljuda ja kasvatada meeskonda, et katta kõik olulised õigusvaldkonnad, olla võimeline kiiresti reageerima, hajutada klienditportfelli jne.

Kuidas kliendid kaasa tulid? Meiega soovisid jätkata paljud kliendid, ja peame seda suureks tunnustuseks meie inimestele ja töö kvaliteedile.

Kuidas on konkureerida turul suurte ja vanade büroodega? See on põnev, sest advokaatidena oleme tuntud, aga Derling on uus bränd, mille tuntust tuli hakata nullist kasvatama. Eesti õigusturul on vana nimega vanu büroosid siiski väga vähe ja viimase paari aasta jooksul on brändi vahetanud või muutnud pea kõik suuremad bürood. See paneb meid teistega sisuliselt samale joonele.

> **Alustada saab väga madalate tegevuskuludega ja piisab paarist heast kliendist, kellele osutada individuaalteenust.**
> **Derlingi büroo juhtivpartner Hannes Vallikivi**

Mis turul üldiselt toimub? Advokaaditeenuse turul toimib väga tugev konkurents. Sellest võidavad kliendid ja see sunnib büroopidajaid pingutama. Omamoodi on hea, et kogu aeg on elekter sees – ärikeskkond on niikuinii muutumises ja stagneerumine tähendab hukku.

Kas väiksemate büroode loomise kõrval toimub ka ühinemisi, et suurte büroodega konkureerida? Olen aastaid oodanud konsolideerumiste lainet, nagu seda näeb suurtel turgudel. Peale mõne üksiku näite kasvavad bürood seni ainult orgaaniliselt. Kui ei õnnestu advokaatide meeskondi kokku sulatada, pole ühinemisel mõtet. Brändid ega büroos toimivad protsessid ilma konkreetsete inimesteta seal taga ei oma meie väikesel turul erilist väärtust. Küllap seda teatakse ja kardetakse proovida.

turul jõujooni ümber

EDETABEL

Käibe TOP: võitja müügitulu kasvas üle kahe korra

eurodes

koht	büroo	2014	2015	2016
1.	**Advokaadibüroo Cobalt OÜ***	**5 233 319**	**3 634 216**	**8 047 835**
2.	Advokaadibüroo SORAINEN	6 526 081	6 827 040	7 950 907
3.	Ellex Raidla Advokaadibüroo	5 054 027	4 884 222	5 805 435
4.	Advokaadibüroo TGS Baltic	3 422 795	3 499 919	3 650 439
5.	Eversheds Sutherland Ots&Co OÜ*	1 905 649	2 003 645	2 290 248
6.	Advokaadibüroo Primus (endine Red)	1 503 362	2 042 478	2 143 987
7.	Advokaadibüroo Lextal	1 869 829	1 799 737	1 857 955
8.	LEADELL Pilv Advokaadibüroo	1 408 942	1 413 763	1 479 434
9.	Advokaadibüroo TRINITI*	1 063 689	1 487 853	1 468 415
10.	Advokaadibüroo Derling			**1 414 188**
11.	Advokaadibüroo PricewaterhouseCoopers Legal OÜ*	1 145 582	1 180 243	1 704 635
12.	Advokaadibüroo Sirel & Partnerid OÜ	939 091	1 179 761	1 121 746
13.	Advokaadibüroo GLIMSTEDT - lõpet.	1 435 414	1 218 545	1 197 316
14.	Advokaadibüroo RASK	837 876	907 035	1 097 221
15.	Advokaadibüroo Pohla ja Hallmägi	988 546	1 068 317	1 032 043
16.	Advokaadibüroo Fort (endine Nordeus)	609 935	608 416	1 026 977
17.	Advokaadibüroo LINKlaw OÜ		811 363	1 011 872
18.	Aavik & Partnerid Advokaadibüroo	806 015	796 331	862 187
19.	Advokaadibüroo GLIKMAN ALVIN*		–	**860 512**
20.	Advokaadibüroo NJORD	927 375	776 443	828 483
21.	Advokaadibüroo NOVE		–	723 759
22.	Advokaadibüroo Entsik & Partnerid	**708 010**	791 772	678 512
23.	Maria Mägi Advokaadibüroo	677 934	536 935	579 556
24.	KPMG Advokaadibüroo*	**297 073**	415 366	567 513
25.	Advokaadibüroo Lentsius & CASUS	524 725	478 502	505 105
26.	Advokaadibüroo Concordia	532 383	477 957	472 381
27.	Advokaadibüroo Jesse & Kalaus		**200 051**	412 220
28.	Advokaadibüroo Deloitte Legal	95 131	315 080	411 917
29.	Advokaadibüroo Eipre&Partnerid OÜ	259 706	358 311	279 764
30.	Advokaadibüroo Tark	3 024 832	3 202 546	Esitamata
31.	Advokaadibüroo Hansa Law Offices	622 002	622 955	Esitamata
	kokku	47 652 642	37 912 980	46 031 719

* Majandusaasta ei lõppe 31.12 või oli pikem kui 12 kuud, tühi väli = bürood pole olemas

– poolik majandusaasta, aruannet pole esitatud

Kasumi TOP: liidri kasumlikkus kerkis üle 10protsendi

eurodes

koht	büroo	2014	2015	2016
1.	**Sorainen**	2 311 139	2 880 152	3 251 228
2.	Raidla	2 015 863	1 666 324	2 352 325
3.	Cobalt*	530 159	973 030	2 292 684
4.	Triniti	89 168	152 581	659 727
5.	Eversheds*	544 611	503 464	646 498
6.	Derling			**582 766**
7.	Pohla	503 178	587 301	574 433
8.	Nove		–	**474 587**
9.	Glikman Alvin*		–	**375 639**
10.	Fort	158 407	232 342	363 765
11.	Lextal	207 623	328 851	336 509
12.	TGS Baltic	629 645	267 245	322 741
13.	Primus	488 362	959 006	284 068
14.	PricewaterhouseCoopers Legal OÜ*	408 417	275 922	244 450
15.	Linklaw		**174 145**	204 311
16.	Sirel	119 924	381 147	195 534
17.	Entsik	111 682	279 908	165 700
18.	Jesse & Kalaus		**78 432**	157 191
19.	Pilv	274 364	270 282	123 373
20.	Concordia	77 372	50 588	113 922
21.	Glimstedt - lõpet.	**208 589**	**226 343**	104 179
22.	Deloitte	-65 290	71 567	93 124
23.	Rask	**292 956**	230 700	88 095
24.	Aavik	36 388	-7 182	86 799
25.	KPMG	**25 109**	18 629	75 978
26.	Lentsius	5 674	37 250	72 711
27.	NJORD	71 421	91 091	63 123
28.	Eipre	1 938	59 267	1 725
29.	Mägi	11 541	2 520	864
30.	Tark	562 847	554 366	Esitamata
31.	Hansa Law	64 262	96 897	Esitamata
	kokku	10 719 563	11 442 168	14 308 049

Büroodes käib pereheitmine

Tänavuses advokaadibüroode käibe ja kasumi TOPis jäi mullu loodud uute büroode arvelt poole väiksemaks Tark Grunte Sutkiene Eesti meeskond ning Aare Targa asutatud büroost jäi alles advokaadibüroo TARK.

Kõik algas Risto Vahimetsa liikumisega Ellex Raidlasse, pärast mida lõid teised endised partnerid eesotsas Hannes Vallikiviga oma büroo TGS, mille nimeks sai lõpuks Derling. Targa Läti ja Leedu partnerid Grunte ja Sutkiene heitsid Eestist kokku hoopis Paul Varuliga bürooga Varul. Varul Grunte Sutkiene liit kannab nime TGS Baltic.

Aare Tark rääkis, et pärast tema büroo asutamist 1991. aastal on advokaatide arv Eestis mitmekordistunud ja praegu kuulub advokatuuri üle 1000 advokaadi. See on toonud kaasa suurema konkurentsi ja advokaadibüroode olulise kasvu.

"Seetõttu on tavapärane, et viimastel aastatel on advokaadibüroode ühinemiste ja jagunemiste protsess olnud nii Eestis kui ka Baltikumis intensiivne. Mitmed bürood on vahetanud koostööpartnereid, mitmed on ühinenud ning ka jagunenud, mitmed vahetanud nimesid," loetles Tark.

Põlvkondade vahetus

Tark tõdes, et viimane aasta on olnud tema büroo jaoks väga töine. Möödunud aasta aprillis ostis ta välja büroost lahkunud advokaatide osalused ja võimaluse karjääriredelil edasi liikumiseks said nooremad advokaadid, kes olid seal pikka aega töötanud.

"Tänaseks on enamik nendest saanud partneri staatuse," ütles Tark ja lisas, et see eeldab oluliselt suuremat vastutust kliendisuhete hoidmisel ja õigusabi kvaliteedi tagamisel. Ta ütles, et põlvkondade vahetus on oluline selleks, et büroo pikalt tegutseks. Ta märkis, et uue põlvkonna partnerid on juurutanud uuenduslikke lahendusi, tänu millele saavad nad osutada õigusabi efektiivsemalt.

▲ **Aare Tark tunnistab, et büroode vaheline konkurents üha kasvab.** FOTO: RAUL MEE

"Oleme alati panustanud sellele, et nooradvokaadid saaksid võimalikult parima praktilise ettevalmistuse elukutse omandamisel. Täna võib uhkust tunda, et paljud meie endised kolleegid on suutelised head teenust osutama," nentis Tark.

Butiikbüroode võidukäik

Viimasel ajal on loodud palju väiksema advokaatide arvuga butiikbüroosid, kes osutavad teenust kitsamas valdkonnas. Tark leidis, et selline teenus on ennast õigustanud, sest nad on ka ise kasutanud nn allhanget ja kaasanud neid mõne spetsiifilise küsimuse lahendamisel. Tema sõnul positsioneerib advokaadibüroo TARK end uue põlvkonna kõrgeima kvaliteedi ja efektiivsusega büroona.

Tark lisas selgituseks, et tavaliselt kasutavad advokaadibürood Baltikumis ühist kaubamärki, olles samas iseseisvad juriidilised isikud, mistõttu on lihtne ka koostööpartnerite vahetus. Lätis ja Leedus osutab Targa büroo nüüd ühtset advokaaditeenust kolleegidega advokaadibüroodest Skrastins & Dzenis ja Motieka & Audzevicius. Kuna Targa büroo majandusaasta lõppes 30. juunil, ei ole nad enda majandusaasta aruannet veel esitanud.

Palume võtta ühendust
kõigil isikutel, kellel on nõudeid

OÜ AEROHOOLDUS

(registrikood 10375304)

ja/või **Raivo Susi**
(isikukood 36403130330)
vastu.

Kontakt: elmer.muna@derling.ee

BÜROKRAATIA

Ettevõtjad murravad riigiametiga piike

Ettevõtjad on pahased, et statistikaamet nõuab neilt topeltandmeid ning ähvardab sunnirahaga. Statistikaameti kinnitusel muutub olukord peagi paremaks ning palju sõltub ka ettevõtjast endast.

Nii saatis Mainor eelmisel nädalal pressiteate, kus juhtis tähelepanu, et statistikaamet viib läbi iga-aastast kohustuslikku küsitlust EKOMAR (ettevõtete kompleksne majandusaasta aruanne), mis sisuliselt tähendab majandusaasta aruande kahekordset esitamist ning mille saatmata jätmisel ähvardab firmat ettekirjutus-hoiatus ja sunniraha.

Ettevõtluskõrgkooli Mainor magistrant ja ettevõtja Ville Paltsep selgitas, tema hinnangul on tegemist firmade kiusamisega, e-Eesti põhimõtete räige rikkumise ning äärmusliku tehnilise ebapädevusega. "Statistikaamet võtab ettevõtte majandusaasta andmed maksuametist ja siis tahab, et ma kontrolliks, et nad on need andmed korrektselt ühest süsteemist teise migreerinud ja siis kinnitaksin seda. Ma tahaks näha inimest, kes läheb nendes kastikestes andmeid muutma, sest sellisel juhul lähed ju tõestama, et oled oma majandusaasta aruannet esitades valetanud," rääkis Paltsep.

Paltsep tõi näite, et küsimustiku täitmiseks peab minema absurdse kasutusloogika ning visuaalselt 1990. aastatest pärit statistikaameti kodulehele. "Lehe sisu mõistmiseks peab kasutama ÕSi abi, näiteks mida tähendab "nõusolek toimla aadressandmete edastuseks". Rääkimata tehnilisest mahajäämusest – vormistamisel peab manuaalselt märkima küsimustiku täitmiseks kulunud aja, samal ajal kui lehe kõrval jookseb taimer, mis mõõdab, kaua küsimustik lahti on," lisas Paltsep.

Kas tõesti selline süsteem ja viis andmeid koguda vastab IT-võimeka riigi kuvandile, küsib ta. "Rääkimata sellest, miks ma pean kinnitama andmeid, mida ma olen juba maksuametile aastaaruannet edastades kinnitanud?" imestas Paltsep.

Teine vaatevinkel

Statistkaamet selgitas Äripäeva palvel olukorda põhjalikult. Nii ütles statistikaameti juhtivstatistik-metoodik Reet Nestor, et amet kasutab äriregistrile esitatud ettevõtete majandusaasta aruande andmeid statistilise küsimustiku EKOMAR eeltäitmisel. "Kahjuks ei sisalda majandusaasta aruanded kõiki statistikatarbijatele vajalikke detailseid andmeid: majandusaasta aruannete koostamisel lähtutakse olulisuse printsiibist või puudub näitaja majandusaasta aruande taksonoomias. Sellest tulenevalt on vajalik statistilises aruandes eelkuvatud andmed üle kontrollida, vajadusel korrigeerida ja täiendada. Mida rohkem andmeid on esitatud majandusaasta aruandes, seda vähem on vaja andmeid täiendada statistilises küsimustikus," selgitas Nestor.

Statistikaameti andmetöötluse ja registrite osakonna juhataja Epp Karus lisas, et amet on teadlik kasutajate pretensioonidest. Ta kinnitas, et amet on algatanud eSTAT keskkonnale kasutajaliidese disaini projekti. "Projekti eesmärk on luua keskkonnale uus kasutajaliidese disain, mis arvestab sihtgruppide soovidega ja võimaldab mugavamalt täita eSTAT keskkonna kasutajate eesmärke. Usume, et pärast arenduse lõppu on eSTAT intuitiivsem ja vastab kasutajate ootustele," ütles Karus. Projektijuht Silver Part lisas, et ameti eesmärk on andmeesitajate halduskoormuse vähendamine

ÄRIPÄEV.EE

KONFLIKT

Riigikohus lõi hotellitülis pretsedendi

Pärnu hotelli ümber pikalt väldanud kohtuvaidlus võttis uue suuna, mis võib tähendada, et tulevikus on näiteks üürilepingute sõlmimiseks vaja luba kinnisvara omaniku osanikelt.

MARGE VÄIKENURM
marge.vaikenurm@aripaev.ee

Äripäev

Pärnu Postimees kirjeldas eile, kuidas hotelli rajanud ettevõtjad Ado Sepa ja Urmas Nisuma tülli pöörasid. Mehed omasid võrdselt hotellihoonet firmas Hotell Pärnu, kuid Nisuma lükati hotelli üürinud ettevõtte Pergo Hotels juhatusest välja. Kuigi Nisuma oli kaasomanik, kaotas ta õiguse hotelli majandamises kaasa rääkida. Majutusasutuses hakkas tegutsema hoopis Sepa abikaasa ettevõttega Linden Hotell, millega Sepa hotellihoone kaasomanikuna üürilepingu sõlmis.

Vahepeal liikus pikaaegsete äripartnerite vaidlus riigikohtusse, mis saatis asja tagasi teise astme kohtusse, kust nüüd senisest vastupidine otsus tuli. Linden Hotell peab peale võtmete ja kiipkaardi ära andma ka ligi 390 000eurose kasumi. Lisaks leidis Pärnu maakohus kuu alguses, et Sepa peab Hotell Pärnu juhatusest tagasi astuma.

Pealegi lõi riigikohus oma seisukohaga pretsedendi. "Kui seni võis juhatuse liige

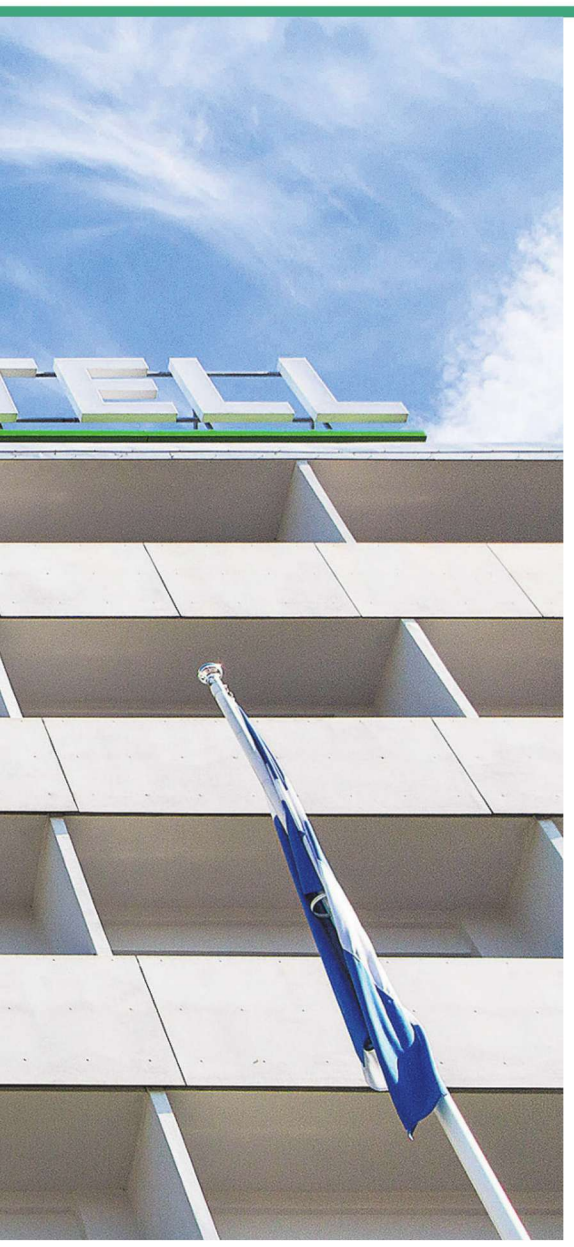

◀ **Hotell Pärnu hoonet omava firma osanikud Ado Sepa ja Urmas Nisuma käivad kohut.** FOTO: MAILIIS OLLINO / SCANPIX

võrdlemisi julgelt äriühingu tühjaks kantida ja ühingu või selle omaniku nõude välistamiseks piisas, kui juhatuse liige ei kandnud vara endale, vaid oma kontrolli all äriühingule, siis enam see nii ei ole," rääkis kohtuvõidu saanud hotelli ühe rajaja Urmas Nisuma esindaja Tambet Laasik Äripäevale.

Uus suund äriõiguses

Ka vaidluses alla jäänud hotelli teise asutaja Ado Sepa advokaat Anton Sigal tõdes, et riigikohtu arvamus on oluline pretsedent. "Riigikohus leidis, et uue operaatori üürileping võib formaalselt tühine olla, sest puudus kinnisvara omaniku osanike heakskiit," lisas Sigal.

Riigikohus on Laasiku sõnul juhatuse liikme kontrolli all oleva äriühinguga tehtud tehingu samastanud iseendaga tehtud tehinguga, milleks on vaja ettevõtte omanike nõusolekut. "Nõusolekuta võib enda kontrolli all oleva äriühinguga teha vaid igapäevase majandustegevuse raamidesse jäävaid tehinguid."

Sigal märkis, et seadus ei ole osanike nõusolekut sarnases olukorras otseselt nõudnud. "Osanike otsust peeti vajalikuks "juhatuse liikmega tehingu otsustamiseks".

Riigikohus aga leidis, et osanike nõusolekut on vaja ka siis, kui tehingu teine pool ei ole juhatuse liige isiklikult, vaid temaga seotud osapool," rääkis ta ja märkis, et riigikohtu juhis on talle ebaselge, kuid äriõiguses oleks ometi tegu uue reegliga, mida madalama astme kohtud peavad tõlgendama ja rakendama.

"Uue üürilepingu sõlmimine oli vältimatu, sest hotell oli Urmas Nisuma juhtimisel kahjumis ning senine operaator oli maksejõuetuse äärel," väitis Sigal.

Tüli kerib edasi

Kohtus kaotanud Sepa tahab värsked otsused vaidlustada, peale selle läks maikuus kohtusse hagi, et tühistataks Nisuma vastukäik. Nimelt võõrandas Nisuma kevadel hotelli kinnistu teisele firmale. "Lisaks sellele on poolte vahel ka teisi vaidlusi, mis võivad võtta veel aastaid," sõnas Sigal.

"Tegime oma ettepaneku, kuigi vastaspool käitub emotsionaalselt ning ei pruugi kokkuleppeks valmis olla. Kui kompromissi ei saavutata, ei jää meil muud üle, kui jätkata vaidlusi," kommenteeris Sigal.

Laasik nentis, et vastaspool esitas kompromissettepaneku, kuid sama tegid nemad. "Paraku on poolte arusaam õiglasest lahendusest olulisel määral erinev, kuid loodame, et see aja jooksul muutub," lisas ta.

Mais esitatud hagi ei ole Laasiku sõnul põhjendatud.

"Hotelli kinnistu omanik on Hotell Pärnu tütarettevõte ning selle kaudu ka Ado Sepa Hotell Pärnu osanikuna," ütles Kaasik. "Kui Sepa seadis enda tegevuse eesmärgiks jätta Urmas Nisuma hotelli tulust eemale ning nelja aasta vältel on see tal ka õnnestunud, siis meil ei ole eesmärki Sepale kättemaksuks vahendeid valimata samaga vastata. Osanikuna säilivad kõik tema õigused hotelli suhtes nii kauaks, kuni kohus vastupidist ei otsusta."

Pendeldas kohtus

Laasik nentis, et vaidlus on kestnud pikemalt kui võis arvata. Nii maa- kui ringkonnakohus ei olnud alguses nõus hagi menetlusse võtma, kuid riigikohus lükkas mõlema seisukohad ümber, kohustades asja menetlema, meenutas Laasik.

"Seejärel leidsid maa- ja ringkonnakohus, et kui sellist hagi saabki menetleda, ei saa seda rahuldada. Riigikohus lükkas ka selle seisukoha ümber, osundades, et alama astme kohtud on tegelenud valede küsimustega, pannes põhirõhu tehingute majanduslikule sisule. Kuid hinnata tulnuks, kes on uue operaatori määramisest kasusaaja ning kelle huvides seda tehti," kirjeldas Kaasik. "Kui tehing juhatuse liikme ja tema kontrolli all äriühinguga ei ole tehtud igapäevases majandustegevuses, eeldab see osanike nõusolekut."

MAKSUD

Krossi mõisal võlg

Reformierakondlasest riigikogu liikmele Eerik-Niiles Krossile kuuluva Kõue Mõis OÜ mullune majandusaasta aruanne on esitamata ning ettevõtte maksuvõlg ulatub 125 967 euroni.

Maksuvõlgu on mõisal olnud varemgi: 2014. aastal jäi võlg eri kuudel 1300 euro kuni 16 500 euro kanti, 2016. aastal oli enamikul kuudel 30 000–40 000 euro kanti, vahendas ERR. Eelmise aasta novembrist on võlg iga kuu kasvanud ja ulatub 18. juuli seisuga 120 492 euroni, millele lisandub intressivõlg 5475 eurot. Maksuvõlast on ajatatud 67 701 eurot.

"Maksuvõlg on tingitud mitmest asjaolust. Esmalt kindlasti sellest, et olen halb majandaja," ütles Kross ERRile.

2015. aastal oli Kõue mõisa müügitulu ligi 471 000 eurot ning kahjum 226 979 eurot. Tänavuse juuni lõpu seisuga oli töötajaid 28. Kõue mõisa emaettevõttel, nelja töötajaga Trustcorpil, on samuti maksuvõlg, 2943 eurot.

2015. aastal vahetas Kõue mõisa senise investori Swedbanki välja Briti Neitsisaartel registreeritud Blue Oil Limited. Viimane võttis pangalt üle mõisa kinnisvara tagatisel olnud umbes miljoni euro suuruse laenu.

ÄRIPÄEV.EE

LÜHIDALT

Ratas: Saaremaale on tarvis suuremat lennukit

Lisaks äsja käiku läinud uutele praamidele vajab Saaremaa ka suuremat lennukit, leiab peaminister Jüri Ratas. "Saaremaa-suurusele maakonnale on kindlasti vaja suuremat lennukit," ütles Jüri Ratas Saarte Häälele. "Uus hange ei saa toimuda 2018. aasta lõpus," selgitas Ratas. Praeguse vedaja Transaviabaltika leping kestab 2019. aasta 31. maini.

Kohtutäitur sai kohtult sugeda

Vaid mõne liigutuse teinud kohtutäitur, kelle töö tulemusena ei laekunud sentigi, esitas võlgnikule tuhandetesse eurodesse küündiva arve, mispeale kuulutas maakohus seesuguse kohtutäituri tasu põhiseadusevastaseks, kirjutas Postimees. Lugu algas 2015. aasta kevadel, kui nimetu ettevõtja äriline seis oli nõnda kehv, et maksuamet andis ligi poole miljoni eurose võla sissenõudmiseks Viljandi kohtutäiturile Janek Poolile. Viimane alustas menetlust, kuid ärimees jõudis maksuametiga kokkuleppele. Pool ei saanud võlgnikult sisuliselt ühtegi eurot, kuid nõudis siiski kopsakat tasu. Ringkonnakohus kinnitas, et selline käitumine riivab võlgniku omandiõigust. Lõpliku seisukoha peab võtma riigikohus.

Ülikooli raamatukogul uus ehitaja

Aasta alguses katkenud Tartu ülikooli raamatukogu ehitus jätkub, hoone saab valmis alles 2019. aasta alguses. Töö lõpetavad Ehitustrust ja Tallinna Ehitustrust, mis tegid hankele ühise pakkumise. Kokku tehti hankele neli pakkumust, võitjad küsisid tööde eest hinnaks 5,75 miljonit ilma käibemaksuta, teatas Tartu ülikool. Ehitus katkes jaanuaris, kui ülikool ütles üles lepingu YIT Ehitusega, kes ei pidanud kinni algselt kokku lepitud ega uutest tähtaegadest. YITiga sõlmitud lepingu hind oli 6,7 miljonit eurot ning ülikool nõuab ehitusfirmalt leppetrahvi, millega viimane nõus pole.

MILJONIÄRI

Eduka Creative Mobile'i looja: oleme

Eesti suurima mobiilimänge tootva ettevõtte Creative Mobile 30aastane juht ja asutaja Vladimir Funtikov välistab varajase pensionipõlve. Miljoneid kasumit teeniva ettevõtja sõnul on tal 90% soovitust veel saavutamata.

URMO ANDRESSOO
urmo.andressoo@aripaev.ee
Äripäev

"Võin pikalt loetleda asju, mida tegime alguses valesti, kuid saime palju kogemusi," tõdes Äripäevale augustis seitsmeaastaseks saava Creative Mobile'i juht ja asutaja Vladimir Funtikov.

Funtikovi ettevõte suutis kuni õige ärimudeli leidmiseni vastu pidada. Algusaegadel palkasid nad ettevõttele peakunstniku ehitusplatsilt ning kui lõpuks hakkati esimeste õnnestumiste najal paari-kolme tuhande eurost kuukäivet tootma, said nad endale lõpuks Hiina nuudleid ja õlut lubada ning isegi paar töötajat palgata, muigab Funtikov.

"Korralikult hakkame vilju korjama järgmisel aastal. Sel aastal tegeleme peamiselt investeerimise ja projektide arendamisega. On täiesti võimalik, et tänavu teenime seni parima müügitulu," rääkis Funtikov intervjuus Äripäevale ja lisas: "Kui ei teeni, ei ole ka draamat."

Nii et siis fookus on tööl ja numbritele väga ei mõtle? Mõtleme ikka numbritele ka. Kuid võtsime raha, mille esimese eduka mänguga teenisime ja lõime sellega uue firma. Nimi on sama, kuid see Credit Mobile, mis saab sel aastal seitsmeaastaseks, on päris erinev tiimist, mis tegi kuus aastat tagasi Drag Racingu (ettevõtte esimene ja senini edukaim mäng – toim).

Meil on pikaajalised eesmärgid. On täiesti normaalne, et mõned projektid, mida alustasime kolm-neli aastat tagasi, toovad vilju alles järgmisel aastal või hiljem. Suuremad projektid võtavad rohkem aega, isegi juhul, kui tegu on innovatsiooniga ja turuga, kus on väga tugev konkurents.

Hiljuti tõite vaikselt turule uue mängu Zoocrafti, mida on alla laetud üle kolme miljoni korra. Millal saab sellest mängust teie seni enim tulu teeniv projekt? Tõenäoliselt sügisel. Praegu on see saadaval ainult Google Play platvormil. Oktoobris lisame ka App Store'i. Seda mängib iga päev 250 000 inimest, mis on päris suur arv. Kasv täiesti orgaaniline – me ei ole veel turundust teinud. Toode on arengufaasis ning puudu on palju funktsioone, aga igatahes tunneme, et oleme leidnud midagi erilist.

Teie seni edukaim toode on Drag Racing, millele olete aastate jooksul üksjagu järgesid teinud. Kuidas hoida ühte mängusarja nii-öelda kuumana ja atraktiivsena? Kõige tähtsam nüanss on, et tegu on tasuta mängudega, mis erinevad konsooli- või arvutimänguturust. Seal teed hiti, järgmine aasta toodad järje ning teenid veel raha.

Tasuta mängude dünaamika on teistsugune. Toome midagi turule, see hakkab kasvama ja võib juhtuda, et kaks aastat hiljem on mäng veelgi populaarsem, kui oli alguses. Siis ongi *spin-off*'i või järje tootmine mõttetu. Samuti ei tea sa kunagi, milline on dünaamika – kui tuled mänguga turule, loodad küll, et see saab kohe hitiks, kuid mõnikord see võtab aega.

Siis, kui hakkad mõtlema *spin-off*'ist, pead kaaluma, kuidas see mõjutab originaalversiooni. Kas mängijad liiguvad uude mängu? Kas nad hakkavad rohkem maksma? Keeruline küsimus. Oleme selle lahendanud Drag Racingu puhul nii, et iga mäng oli kindla temaatikaga – originaalis sportautod, teises mootorrattad, kolmandas maasturid. Kõik olid omamoodi edukad.

Mobiiltelefonimängude äri on heitlik. Soome hiiu Supercelli asutaja ja juhi Ilkka Paananeni sõnul on tegu võitja-võtab-kõik turuga – keskteed ei ole. Kui suur väljakutse on teile nii ennast kui oma töötajaid motiveerida, kui on raskem periood? See on suur väljakutse ja selgelt kõige keerulisem ülesanne. Meie äris pole tehnoloogia niivõrd tähtis, kui maagia, mida inimesed mänge luues tekitavad. Peab olema õige atmosfäär. Eriti kui mõni projekt ei lähe nii hästi kui teised ja mõni asi võtab rohkem aega. Atmosfääri ja arendusprojektide tipptasemele viimine ongi see, millele olen pühendanud 90% ajast. Usume, et see konverteerub järgmistel aastatel ka müügituluks.

Te pole ettevõtte ajaloos kordagi raha kaasanud. Paar aastat tagasi ütlesite Äripäevale, et olete selleks avatud. Kas näete sel mõttel endiselt jumet? See on võimalik, kuid see ei ole midagi, mida meil on vaja kindlasti teha. Kaalume võimalusi ning räägime potentsiaalsete partneriga. Küsimus on selles, mis me selle rahaga teeksime ja mida partner lauale toob. Näiteks, kas saame ligipääsu Aasia turule, tugevdame turundusvõimeid või saame ligi mingile brändile, millele üksi ligi ei pääseks. Kõik need vestlused on väga huvitavad ja keerulised. Kui leiame õige partneri ja kui kõik klapib, on see täiesti võimalik. Me ei pea kasvu jätkamiseks pidevalt raha kaasama. Praegu moodustab 80% meie kuludest RnD (uurimis- ja arendustöö – toim). Kui näeme, et näiteks Zoocraft jätkab kasvamist ja vajame selle järg-

GARMIN
AUTHORIZED RESELLER

Garmin seadmete:
• müük, remont, hooldus
• tarkvara uuendamine
• kaardite müük
• kaartide uuendused

Esmakordselt Eestis! Reaalajas liiklus- ja parkimisinfo
Kõigil Garmin Drive LMT-S mudelitel
Puutetundlik ekraan, kogu Euroopa kaardid, eluaegsed kaardiuuendused tasuta, Live Traffic ja Live Parking üle nutitelefoni
159.– Garmin Drive 51LMT-S (5") Kood: 010-01678-17
199.– Garmin Drive 61LMT-S (6") Kood: 010-01679-17

Käsi GPS Garmin GPSMAP 64s
Vastupidavaim käsi GPS seade
GPS, GLONASS, Bluetooth, ANT+ toed. Baromeetriline altimeeter ja 3-teljeline magnet kompass. Karabiin hoidik.
299.– Kood: 010-01199-10

Garmin Forerunner 735XT
Täpne GPS multisport kell Garmin Elevate™ tehnoloogiaga + HRM-TRI pulsivöö
499.– Kood: 010-01614-09

Käsi GPS Garmin eTrex 20x
Kõige töökindlam käsiGPS seade.
Parem ergonoomika, täiustatud liides, geopeitus ja suurendatud kaarditoetus. eTrex 20 on vastupidav ja mitmekülgne.
Kood: 010-01508-02
169.–

Autonavigaator koos videoregistraatoriga
Garmin DriveAssist 50LMT
5-tolline navigatsioonisüsteem hoiatus süsteemi ja sisseehitatud videoregistraatoriga.
339.–

iTshop 25 aastat alates 1992
Arvuti-, büroo- ja hobikaubad

Rakvere:	Rakvere:	Pärnu:	Tallinn:	Jõhvi:	Tartu:	Viljandi:	E POOD
Müük ja hooldus	Jaemüük	Müük ja hooldus	Müük ja hooldus	Müük ja hooldus	Müük ja hooldus	Müük ja hooldus	24H
Rägavere tee 37	F.G. Adoffi 11	Papiniidu 5A/1	Väike Paala 1	Narva mnt. 5	Turu 45B	Kivi 2	www.itshop.ee
Tel. 322 3456	(Kroonikeskus)	(Sillakeskus)	(Siemensi maja)	(Bussijaama vastas)	(Sepa keskus)	(Leola ärikeskus)	Tel. 443 3141
Mob. 51 30 349	tel. 322 5410	Tel. 443 3141	tel. 601 0000	Tel. 335 6253	tel. 731 0737	tel. 433 3122	Mob. 50 94 085
Mob. 52 79 490	Mob. 50 23 380	Mob. 51 01 416	Mob. 52 65 690	Mob. 51 77 755	Mob. 52 25 504	Mob. 50 10 689	epood@itshop.ee
rakvere@itshop.ee	krooni@itshop.ee	parnu@itshop.ee	mustikas@itshop.ee	johvi@itshop.ee	tartu@itshop.ee	viljandi@itshop.ee	

jätkuvalt näljased

On täiesti normaalne, et mõned projektid, mida alustasime 3-4 aastat tagasi, toovad vilju alles järgmisel aastal või hiljem.

Mobiilimängude tootja Creative Mobile juht Vladimir Funtikov.
FOTO: ANDRES HAABU

misele tasemele viimiseks rohkem raha, kui meil pangas on, siis on kaasamine võimalik.

Kas IT-sektori tööjõupuudust on tunda ka Creative Mobile'i inimeste palkamisel? Absoluutselt! Tegelikult on meil olukord veelgi raskem. Oleme oma valdkonnas Eesti suurim ja edukaim. Kui tahad kasvada, siis pead tööle võtma inimesi, kellel on rohkem kogemusi kui sul endal. Eestis neid lihtsalt ei ole. Programmeerijatega on meil läinud enamvähem okeilt – kood on ikka kood. Mängudisainerite ja -produtsentidega on olukord kehv. Oleme otsinud töötajaid välismaalt ning võtnud tööle umbes 40 inimest teistest riikidest. Mõned on tulnud siia, mõned töötavad koduriigist. Võib öelda, et meil on hästi rahvusvaheline firma. Meil on suured ambitsioonid ning nende täitmiseks peame tööle võtma tippinimesi, olgu Saksamaalt, Venemaalt, Soomest või San Fransiscost.

Toetate ettevõtluskõrgkooli Mainor arvutimängude ja disaini eriala. Kuidas see koostöö toimib? Pakume ekspertiisi ja osalesime programmi koostamisel. Meie mängudisainerid on ka seal õpetanud, võib-olla õpetavad ka praegu.

Meie jaoks on see loogiline. Oleme Eesti õppeasutustest võtnud tudengeid nii praktikale kui ka tööle. Välismaalt spetsialistide leidmisega on meil läinud päris hästi.

Kahe aasta eest ostsite laserravikeskuse VitaClinica. Olete suutnud ettevõtte viia kahjumist kasumisse. Kuivõrd emafirmana sekkute laserravi kliiniku töösse? Tegelikult oli tegu oportunistliku investeeringuga, leidsime nii-öelda uue strateegia ning väga hea juhi, kes on ettevõtte toonud kahjumist kasumisse. Ma ei osale üldse selle ettevõtte töös. See on puhas investeering.

Olete seitsme tegutsemisaasta jooksul nautinud nii võite kui ka pidanud taluma läbikukkumisi. Ometi olete üle 100 töötajaga ettevõtte juht ja omanik. Mis on suurimad õppetunnid, mida olete teekonna jooksul saanud? Tiimisisesed suhted ja info liikumine on väga-väga tähtis. Nii töötajatelt juhtidele kui vastupidi. Eriti, kui projektil läheb hästi, sul on palju raha, inimesed on tippklassist ja tunne on suurepärane. Kui aga tekivad info liikumisega seotud probleemid, siis ükskõik kui edukas oled, tuleb päev, kui kõik laguneb.

Teiseks tasub olla oma inimestega aus ja siiras. Kolmas mõte on, et oma käitumises ja töös peab alati olema proaktiivne. See on teoorias ilmselge, kuid praktikas ei ole nii lihtne. Kui oled ettevõtte juht ja sul on iga päev postkastis 50 uut kirja ning kogu aeg keegi küsib midagi, on liiga lihtne muutuda reaktiivseks – pidevalt reageerid ja parandad. Unustad kõrge prioriteediga asjad. Nagu see, millised on inimsuhted, kuidas inimestel projektidega läheb. Samuti see, mida teed edasi, kes on sinu järgmine partner, mis on sinu järgmine projekt.

Olete Äripäeva rikaste topis üks nooremaid. Kas ja milline tähendus on sel teile kui uue põlvkonna ettevõtjale? Ma ei mõtle selle peale. Siin on kogu aeg nii palju tööd, et kui hakkad mõtlema, kuidas mingi ajakirjanik sinu ettevõtet või sinu isiku väärtust hindab, siis see lihtsalt võtab sinu fookuse asjadelt, mis on tähtsamad.

Meil on omanike vahel suhtumine, et see, mida oleme senini loonud, on palju tähtsam, kui mingid edetabelid, majad, autod või ükskõik, mida rahas saab mõõta. Samas oleme saavutanud võib-olla 10% sellest, mida saaksime. Oleme võtnud just nii palju raha, et meil oleks mugavad elutingimused.

Ma ei ole rikas ja ma ei ela rikka inimese elu. Elan korteris ja mul on päris kiire auto, sest tegeleme võidusõidumängudega (muheleb – toim), aga see on aastast 2009.

MIS ON MIS
Creative Mobile

Asutatud 2010. aastal Vladrimir Funtikovi, Sergei Panfilovi ja Serhiy Slyeptsovi poolt mänguarendaja ja väljaandja.
Suurim edulugu on 2011. aasta aprillis loodud Drag Racing, mida on tänaseks tõmmatud alla üle 190 miljoni korra. Sama kontseptsiooni järgi on välja töötatud terve mängude sari, mida on kokku alla laetud üle 270 miljoni korra. Kokku on ettevõtte toodetud mänge alla laetud üle 350 miljoni korra.
Pole kunagi raha kaasanud ning kuulub täielikult asutajatele.
2012. aastal valitud EAS-i poolt Eesti edukaimaks idufirmaks.
Ettevõttes töötab 110 inimest ja selle peakontor asub Tallinnas.

TULEMUSED
Ameerika mäed

Creative Mobile-i tulemused läbi seitsme tegutsemisaasta iseloomusvad hästi sektori volatiilsust
miljonites eurodes

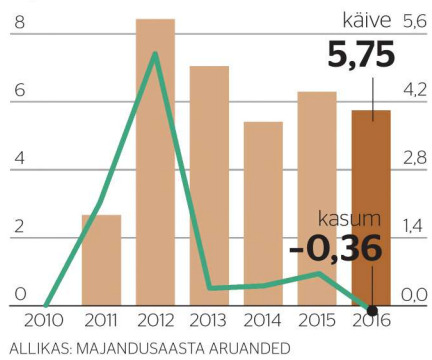

ALLIKAS: MAJANDUSAASTA ARUANDED

LÜHIDALT
Savisaar peab talle esinumbri koha pakkumist mõnitamiseks

Keskerakonna eksjuht Edgar Savisaar nimetab talle Tallinnas valimistel üldnimekirja esinumbri koha pakkumist mõnitamiseks.
"Mõned keskerakondlased (Mihhail Kõlvart ja Jüri Ratas) on väitnud, nagu oleks mulle erakonnast pakutud Tallinna kohalike valimiste üldnimekirja esinumbrit ja nüüd oodatavat minu vastust. Tegelikult pole keegi mulle midagi sellist pakkunud ja üldse oleks selline pakkumine mõnevõrra mõnitamise moodi nagu mõned minu sõbrad on kirjutanud," kirjutas Savisaar teisipäeva õhtul sotsiaalmeedias.

Rimi ja Prisma astuvad e-ärisse

Kaubandusketid Coop, Maxima ja Selver kavatsevad oma e-poodi laiendada, Rimi ja Prisma alustavad samuti e-teenuse pakkumist, vahendas "Aktuaalne kaamera". Selveri e-kaubandusjuht Gunnar Obolenski nentis, et teenus on väga populaarne. Tema sõnul kasutab Selveri e-teenust 10 000 inimest.
E-Maxima loodab suve lõpuks saada 25 000 e-klienti, Coopil on 10 000 kasutajat ning kuus tuleb vähemalt paarsada inimest juurde.

MÜÜA KINNISVARA
VIRUMAAL

TÖÖSTUSKÜLA, Tõrma küla, Rakvere vald, Lääne-Virumaa
6000m²

Jaama tn 12, Jõhvi, Ida-Virumaa
1592,4m²

Jaama küla, Illuka vald, Ida-Virumaa
1831m², 40 tuba

HOTELL, Tallinna tn 49, Rakvere, Lääne-Virumaa
450m², 19 tuba

ÖÖKLUBI, Kuke tn 3, Rakvere, Lääne-Virumaa
876,9 m²

Võta ühendust: kristo@k-kummid.ee

KOMMENTAAR

Kinnisvarahai piinad

Üüriinvestor võib edukalt raha teha ka tänase kõrge hinnatasemega turul, seades endale realistlikke pikaajalisi eesmärke.

Üüriinvestorit huvitab täna eelkõige:

väike korter, kus on olemas kõik eluks vajalik, sealhulgas kööginurk ja vannituba koos tualetiga. Mida väiksem on korter, seda madalam on sisenemishind ja seda suurem tootlus. Kõige magusamad üürikorterid on alla 20 ruutmeetri nutika planeeringuga ühikud;

hea asukoht tulevaste üüriliste vaatevinklist ehk kõrgkoolide, töökohtade ja ühistranspordi lähedus. Kuna väikeseid kortereid üürivad soodsate kulude tõttu nii tudengid kui ka noored spetsialistid, on hea asukoht määrava tähtsusega sobiva üürniku kiirel leidmisel;

haldamise lihtsus. Pole midagi tüütumat kui pommitada üürnikke e-kirjadega, et raamatupidaja pole see kuu veel veenäite saanud. Kui korteri arendaja on tehnosüsteemide projekteerimisel panustanud automatiseerimisse, liiguvad vee ja elektri näidud ise haldurini, paremal juhul otse raamatupidaja arvutisse;

väikesed kõrvalkulud mängivad rolli pikaajalise üürilise leidmisel. Tänased üürnikud on väga informeeritud ja kõrvalkulude suurus on üks esimesi küsimusi, milleks tuleb valmis olla. Vanad paneelelamud ja halva soojusisolatsiooniga puumajad jäävad siin uusarendustele kõvasti alla.

Kui turg peaks tõesti kukkuma ning konkurents tihenema, on just madalad kommunaalid need, mis võivad saada määravaks, kas korter seisab tühjana või leiab üürniku;

võimalus osta mitu ühikut samas majas või arenduses aitab portfelli suurendada ilma, et administratiivsed kulud hüppeliselt suureneksid. Lihtsam on sisustada kahte või enamat identset korterit, käia neid koos huvilistele näitamas, jälgida kommunaalarveid ja suhelda ühistuga.

Ära oota, käed rüpes

Loomulikult on ka skeptikuid, kes juba mõnda aega hoiatavad kinnisvaraturust eemale hoida. Kuna majanduslanguse saabumist ei oska keegi täpselt ette näha, võib vaba raha kontol hoidmine venida pikaks.

Investor, kes ei soovi käed rüpes krahhi oodata, mille saabumine võib võtta veel aastaid, võiks valida investeerimishorisondiks 15–20 aastat ja mitte lasta end mõjutada lühiajalistest turukõikumistest. Pole niivõrd oluline, mis saab, kui korteri turuhind langeb 30%, tähtsam on omada plaani juhuks, kui saadav üüritulu langeb 30% või on korter kuu aega tühi.

KALLE ARON
Scandium Kinnisvara arendusjuht

Kuna majanduslanguse saabumist ei oska keegi täpselt ette näha, võib vaba raha kontol hoidmine venida pikaks.

Äripäev

Peatoimetaja: Meelis Mandel
Väljaandja: AS Äripäev
Vana-Lõuna 39/1, 19094 Tallinn
telefon:
(372) 667 0195,
(372) 667 0222

Toimetus:
e-post: aripaev@aripaev.ee
tel: (372) 667 0111
Reklaamiosakond:
e-post: reklaam@aripaev.ee
tel: (372) 667 0105
Tellimine ja levi:
e-post: register@aripaev.ee
tel: (372) 667 0099
Tellimine internetis:
www.aripaev.ee/tellimine

Äripäeva tellija eelised – ostukeskkond privileeg.aripaev.ee ja soodsaim võimalus soetada Äripäeva raamatuklubi raamatuid.
Äripäev veebis: **www.aripaev.ee**
Trükk AS Kroonpress

Toimetus võtab endale õiguse kirju ja kaastöid vajaduse korral lühendada. Toimetus kaastöid ei tagasta. Kõik ajalehes Äripäev ja tema lisades avaldatud artiklid, fotod, teabegraafika (sh päevakajalisel, majanduslikul, poliitilisel või religioossel teemal) on autoriõigusega kaitstud teosed ning nende reprodutseerimine, levitamine ning edastamine mis tahes kujul on ilma ASi Äripäev kirjaliku nõusolekuta keelatud. Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võite pöörduda Pressinõukogusse, pn@eall.ee või tel (372) 646 3363.

KOLUMNISTIDE KOLMAPÄEV

Igor Rõtov | Meelis Mandel | Aivar Hundimägi | Anvar Samost | Raivo Hein | Tarmo Tanilas

Kellele annan oma hääle valimistel?

Olen Tallinna elanik ja põhjendan järgnevalt, mille alusel ma hääletan sügisestel valimistel pealinnas.

MEELIS MANDEL
peatoimetaja

Vaatan nimed üle ja klikkan ühele, kes minu teada tõbras pole ja ise mõelda oskab.

Mu hääl läheb seltskonnale, kes ei vastanda Toompead ja all-linna hoolimata sellest, kes kusagil parasjagu võimul on. Jumal üksi teab, kui palju on Tallinna linna ja Eesti riigi valitsuse vastastikune põrnitsemine sel sajandil Eesti elanikele maksma läinud.

Mu hääl läheb seltskonnale, kes asub reaalselt Helsingiga koostööd tegema. Mitte EASi moodi mainekujundusega, vaid ühisest transpordisüsteemist, ühistest hangetest alates ja Helsingist tulevate Hiina turistide tarvis hiinakeelsete siltide ja giidide ettevalmistamiseni välja. Ainuüksi Tallink tõi esimesel poolaastal Tallinna 200 000 Aasia, ennekõike Hiina turisti ja Finnairi edu Aasia liinidel vaadates, kust need laevareisijad meilegi tulevad, on see alles täitsa algus. Tallinna–Helsingi tunnelit rajavad ettevõtjad räägivad perspektiivis kümnest miljonist Aasia turistist, kes kahe pealinna vahel võiksid aastas reisida. Tere tulemast ehk *ni hao*, nagu ütles USA presidendi lapselaps eelmisel nädalal ajakirjanikele tervituseks. Noored teavad.

Miski pole tasuta

Mu hääl läheb seltskonnale, kes ei kasuta sõna "tasuta" isegi, kui mingi asi, näiteks ühistransport ilma linnarahvalt piletit nõudmata sõidab või lasteaial puudub kohatasu vanema jaoks. Kes teab, et see on tasutud linnarahva teistest maksudest ja pigem võtab maksumaksjalt argumendi selle teenuse eest kõrgemat kvaliteeti nõuda.

Mu hääl läheb seltskonnale, kes pole hüsteeriline venekeelsete valijate suhtes. Hüsteeriline nii nende häälte püüdmise kui hüsteeriline nendega hirmutamise asjus. Venelasi võiks linnaametnike seas rohkemgi olla.

Mu hääl läheb seltskonnale, kes paneks linnavalitsuse kokku vähemalt kolmest enam hääli saanud seltskonna liikmetest ehk kaasaks linnajuhtimisse rõhuva enamuse tallinlaste hääled.

Linnameedia kaotamist ma oma hääle andmisel ei arvesta. Tallinna TVd näen ma üsna sarnaselt ERRiga. Kuna näib, et erinevalt teistest lääneriikidest tahab Eesti maksumaksja kangesti püsti hoida riigi suurimat meediafirmat, siis pangu ka Tallinnas samamoodi edasi. Lihtsuse mõttes tasuks Tallinna TV ehk ERRiga kokku panna.

Niisamuti ei hinda ma kommunaalmajanduslikke lubadusi. Teedesse ja avaliku linnaruumi kordategemisse saab panna just nii palju raha, kui teistest eelnimetatud tegemistest tekib.

Tähelepanelikul lugejal võib nüüdseks aga olla tekkinud õigustatud küsimus, et kellele siis oma hääle annan.

Sõõrumaal-Mõisal on lootust

Suurimad lootused võiks ses mõttes panna ülimalt pragmaatiliste ettevõtjate Urmas Sõõrumaa ja Jüri Mõisa valimisliidule, kuid seal on üks suur kui. Kõik oleneb sellest, mis inimestega lõpuks siis valimistele välja tullakse. Seni (kas jutumärkides või mitte) välja lekkinud valimisnimekiri tekitab pehmelt öeldes ärevust.

Ütlen kohe ka ära, et ma ei suuda anda oma häält nimekirjale, milles figureerib Edgar Savisaar. Mees, keda pean põhisüüdlaseks korruptiivse, ebaefektiivse ja vene ning eesti kogukonda vastandava Tallinna linnavõimu tekkimisel. Sel põhjusel ei saa ma anda oma häält ka Keskerakonnale, kes on Tallinnas, aga ka Ida-Viru linnades ilmekalt näidanud lord Actonile omistatud ütluse "Võim kipub korrumpeeruma ja absoluutne võim korrumpeerub absoluutselt" tõele vastavust.

Reformierakonnal on alati olnud tugev nimekiri Tallinnas, kus on täiesti valitavaid kodanikke, kuid ikkagi – see valges kampsunis Kristen Michal linnapeakandidaadina... Võinuks ju riigi tasandil opositsiooni jäämist ära kasutada sisemisteks reformideks, aga ei viitsitud. Järelikult ei olda uuendusmeelsed ka pealinnas, mis kahandab suuresti hääle saamise tõenäosust.

Ma ei kujuta ette, mis tingimustel annaksin ma oma hääle Tallinnasse riiklikke üürimaju ihkavatele või minu igapäevast elu käskude ja keeldudega mõjutada üritavatele sotsidele.

Kunagi sai mu hääle valimistel tihti IRL, kuid nüüd on sellest omal ajal uuendusmeelsest ja *cool*'ist erakonnast saanud tagurlik jõud nagu Isamaa sünni juures olnud luteri kirikustki. Oih, välismaalane, fuih, gei – selline suhtumine on nii eilne päev, mis käigu kokku pigem Groznõi kui Tallinnaga.

Nagu ikka, raske valik. Eks ma otsustan lõpuks nagu igaüks – vaatan hääletamiskeskkonda minnes nimed üle ja klikkan ühele, kes minu teada tõbras pole ja ise mõelda oskab. Igal juhul on mul tunne, et seekord võivad Tallinnas valimiste järel asjad paremuse poole liikuda. Oleks aeg, tallinlased väärivad seda.

KOMMENTAAR

EVR Cargo, aga kes vastutab?

EVR Cargo Venemaale investeerimise kava asjus tekib kahtlus, kas investeeringute tegemise otsustanud juhid on järginud hoolsuskohustust.

JAANUS MODY, HEILI HAABU
vandeadvokaadid

Jääb mulje, et EVR Cargo on ületanud ette nähtud pädevuse piire.

Ajakirjanduses avaldatust ei nähtu, et Vene vaguniäri investeeringute kohta oleks koostatud või kinnitatud adekvaatne äriplaan.

Ettevõtte praeguse nõukogu esimehe Neeme Jõgi avalduse kohaselt ei ole juhatus selgitanud, mis äri see on, kuhu investeeritakse, mis tingimustel investeeritakse või mis kasu saab sellest EVR Cargo. Nõukogule on esitatud lünklikku informatsiooni ja riskide hindamine tundub olevat puudulik.

Sellest võib järeldada, et EVR Cargol pole Vene vaguniäriks äriplaani vähemalt nõukogule arusaadaval kujul, samuti ei ole nõukogu selgelt kinnitanud äriplaani ega otsustanud sellest tulenevaid tehinguid.

Küll aga on ajakirjanduses avaldatud andmetel 500 vagunit ja konteinerplatvormi juba tellitud. Ühtegi lepingut vagunite rendile andmiseks sõlmitud ei paista olevat, EVR Cargo alles kaalub tütarühingu asutamist vaguniäri otstarbeks.

Tekib küsimus, kas EVR Cargo juhtorganite liikmed on ikka teadlikud oma juhatuse ja nõukogu liikme positsiooniga kaasnevatest kohustustest ja tajuvad vastutust piisavalt.

Ajakirjanduses avaldatud andmete kohaselt võib teha järelduse, et EVR Cargo nõukogu pole vagunite ostuks nõusolekut andnud. Ometi on 500 vagunit juba tellitud ning seega on EVR Cargole võetud ka kohustus nende eest tasuda või on see kulu juba tehtud.

Jättes kõrvale nõukogu nõusoleku puudumise, seda on võimalik ka hiljem anda, peame küsima, kas EVR Cargo juhatus on riigi raha investeerimisel vähemalt muus osas oma vastutust õigesti hinnanud ning hoolsuskohustust täitnud.

Samuti tekib nõukogu liikmete sõnavõtte arvestades küsimus, kas nemad tajuvad adekvaatselt oma rolli ja kohustusi investeerimisotsuste tegemisel.

Riske ei ole hinnatud

Loomulikult ei järgne igale ebaõnnestunud investeeringule juhatuse ja nõukogu vastutust, vaid ainult siis, kui juhatuse või nõukogu liikmed ei ole otsuseid vastu võttes tegutsenud korraliku ettevõtja hoolsusega. Nende hoolsuskohustus tähendab, et juhtorgani liige peab tegutsema heas usus ja ühingu huvides, samuti olema otsuste vastuvõtmiseks piisavalt informeeritud ega tohi ühingule võtta põhjendamatuid riske.

Ainuüksi Venemaa poliitiliste tingimuste muutumisele ei saa keegi investeeringu ebaõnnestumisel viidata, kui seda riski pole investeeringu tegemisel sisuliselt hinnatudki, vaid üksnes selle olemasolu mööndud.

Jääb mulje, et EVR Cargo juhatus on märkimisväärselt ületanud oma tavapäraseks majandustegevuseks ette nähtud pädevuse piire, asudes ellu viima riskantseid suurinvesteeringuid põhjaliku analüüsita. Senine nõukogu on lasknud sel juhtuda, tajumata adekvaatselt oma järelevalvekohustust.

JUHTKIRI

Õigusturul elu keeb: sektor pulbitseb ja õitseb

Lahkulöömised advokaaditeenuseturul ja uute büroode sünd näitab, et sektor on elujõuline ja konkurents tugev.

Advokaaditeenuste turul jagub tööd ja leiba kõigile haritud ja ettevõtlikele tegijatele. Keegi pole kellegagi kokku laulatatud: kui mõttemaailmad senise partneriga liialt palju erinema hakkavad, on lihtne asutada oma büroo ja senised kunded kaasa võtta. Uusigi leida pole ülearu keeruline.

Advokaadibüroode jagunemisi on viimase paari aastaga rohkem toimunud kui liitumisi, mida võib võtta kui sektori pideva uuenemise ja elujõulisuse tunnistust. See on kahtlemata hea: seisev vesi võib küll tunduda harjumuspäraselt turvaline, kuid see pole tegelikult kunagi kasulik ei teenuse osutajale ega tarbijale.

Kui ei klapi, minnakse lahku

Omandisuhete ümberjagamised, pikemat aega tegutsenud büroode ümberstruktureerimised, lahkulöömised ja uute teenuseosutajate tulek võivad pildi küll kirjuks ajada, ja ajavadki, ent valikuvõimaluse suurenemine on konkurentsile alati tervendav. Konkurentsi tihedus aga tagab teenuse parema kvaliteedi ja hoiab tervislikul tasemel ka hinna-kvaliteedi suhet.

Käibeid-kasumeid vaadates paistab silma, et lahkulöömised ei anna kabelimaksu kummalegi poolele – ei sellele, kes ennast vanemate partnerite küljest lahti haagib ega ka nendele, kes jäävad. Pigem on ühinemised-lahknemised normaalsus, mida turuosalised ise nii võtavadki. Kui vanad-noored läbi ei saa või maailmavaated lahku lähevad, pole mõtet kokku jääda. Kuigi konkurents on tihe, jagub tegemist siiski kõigile. Teenuse tarbijal seevastu on, kelle ja mille vahel valida.

Lahkulööjate elu teeb lihtsamaks see, et ka suur osa pikka aega tegutsenud õigusbüroosid on viimasel ajal oma brändi uuendanud või muutnud. Kolme suurema käibega advokaadibüroo seast pole nime ja kesta vahetanud ainult Sorainen, ehkki nimekaid partnereid on advokaadibürool Aku Soraineni kõrval üksjagu.

Turuliidri kohta hoidev Cobalt sündis senisel kujul kahe aasta eest, Ellex Raidla praegune partnerlus- ja nimekooslus on pärit 2015. aastast.

Jalga maha saada on lihtne

Üks advokaaditeenuse turu kiire arengu eeliseid seisneb selles, et äri alustamise kulud on võrreldes mitme teise sektoriga väikesed. Peale sobiva hariduse, oskuste (ja soovitavalt ka kogemuste) pole alguses just palju vaja – juba paari kliendiga saab kergesti kohalt minema.

Keerulisemaks ja kulukamaks läheb siis, kui pakutavate teenuste spekter laieneb ja klientuur kasvab, siis suurenevad ka tegevuskulud.

Kõik ei tahagi suureks

Kõik bürood aga ei soovigi universaalseks teenuseosutajaks saada, vaid spetsialiseeruvadki mõnele kindlale valdkonnale, mis neid endid rohkem huvitab ja milles nende kompetents on tugevam.

Sellised spetsialiseerunud büroodega teevad allhanke korras koostööd ka suured advokaadibürood – kasu on mõlemapoolne. Osa õigusküsimusi on lihtsalt nii spetsiifilised ja kõrvaltvaataja pilgule keerulised, et universaalteenuse osutajatel pole mõtet seda kompetentsi välja arendada.

Kliendipuuduse üle ei kurda aga ka nn butiikbürood – kui nõudlust ei oleks, poleks ju ka pakkumist tekkinud.

LOE ÄRIPÄEVAST

Kaanelugu "Advokaadid mängivad turul jõujooni ümber" tänases lehes lk 4–5

ÄRIPÄEV EETRIS

Kuidas inimesi käima tõmmata

Psühholoog ja kinnisvaraettevõtja Hannes Kulbach räägib saates kinnisvara näitel, millised lood inimesi käivitavad ehk kuidas neile turundada. Jutt on salvestatud Eesti Kinnisvarafirmade Liidu kevadisel konverentsil.

▶ **Raadiosaadet "Äripäev eetris" saab kuulata Äripäeva veebis, tellida iTunesis ja alla laadida Soundcloudis.**

62

protsenti rohkem kui möödunud aastal sama ajaga investeeris riik selle aasta viie kuuga. Suur osa investeeringute mahust läheb maanteedesse, transpordivahenditesse ning infotehnoloogiasse.

REPLIIK

Kuradit aetakse välja peltsebuliga

Mõisal-Sõõrumaal-Luigel on kavalad näod ees. Meestel on iga ja kogemus juba selline, et mängu ilu osatakse nautida ja igal jutul ennast kõigutada ei lasta. Rääkigu, mis tahavad, peaasi, et räägivad.

VILJA KIISLER
arvamustoimetaja

Savisaare vaimu hõljumine selle kuldses keskeas kolmiku ümber suurendab pahelist hõngu ja kütab kurje fantaasiaid.

Nii võib südamerahus natuke segast ka panna. Minnakse väidetavasti Keskerakonna ainuvõimu vastu Tallinnas, aga endal lohiseb savisaarluse saba suurelt järel: Sõõrumaal on need kurikuulsad koolide lepingud, millele teised erakonnad tahaksid vee peale tõmmata, Mõis aga sidus ennast hiljaaegu Tallinna ühistupanga nimelise ettevõtmisega, kus ta oma sõnutsi tallinlase rahakotti kaitses. Sõõrumaa suhted Savisaarega ja annetused Keskerakonnale on ammugi teada, tema (kunagised) seoseid Signaaliga, millega Tallinn siiamaani koostööd teeb, ikka küsimisväärsed.

Ja siis see Sõõrumaa kaustik! Kaamerasilma ette sattus küll see lehekülg, kus seisid Olga Ivanova, Tauno Kangro, Lauri Laasi ja Oudekki Loone nimi, aga mida kõike võis veel eesja tagapool kirjas olla. Põnevust kui palju! Edgar Savisaare vaimu hõljumine selle kuldses keskeas kolmiku ümber suurendab pahelist hõngu ja kütab kurje fantaasiaid. Mine tea, ehk ei saadagi vanakuradist endast valimisareenil lahti enne, kui igavesti saladusse jäävad lepingud temaga on allkirjastatud ja kolme tilga verega kinnitatud.

Ent kui see kolmik tahab ka enda ümber ka teisi säravaid nimesid koondada, siis tuleb muidugi rääkima hakata, mis päriselt plaanis on. Vanakurja vaimu seljas kaugele ei sõida.

AUTOTÖÖSTUS

Tesla roolib nišist välja suurele turule

Tesla aktsionäride jaoks on see nädal märgiline – pea kümme aastat kallihinnalisi luksusmudeleid valmistanud elektriautode nišitootja siseneb lõpuks massturule.

▲ Tesla massturule mõeldud Model 3 tootmine algas juuli alguses ning varajased tellijad saavad 35 000 dollarit maksva auto 7500 dollari võrra odavamalt.
FOTO: BLOOMBERG

SIRJE RANK
sirje.rank@aripaev.ee

Äripäev

Reedel toimub pidu, kus esimesed mõnikümmend klienti saavad oma Model 3 võtmed kätte.

Ootused on kõrged. Ettetellimusi uuele mudelile on juba ligi 400 000 ning Tesla aktsia on aasta algusest rallinud pea 60%.

Aprillis kerkis Tesla börsiväärtuselt USA kõige väärtuslikumaks autofirmaks, jättes seljataha suure kolmiku – General Motorsi, Fordi ja Fiat Chrysler Automobilesi. Tesla investoreid ei paistnud morjendavat, et GM tootis läinud aastal 10 miljonit autot ja teenis seejuures 9 miljonit dollarit kasumit, Tesla aga müüs 75 000 autot ning on kogu oma börsiajaloo jooksul (noteeriti 2010) kõigest mõne kvartali kasumis olnud.

Karu tuli

Seda liidriseisust jätkus Teslale napilt kolm kuud. Juunis noolis Tesla aktsia juba 400 dollari piiri, lüües 383 dollari tasemel kõigi aegade tipu. Siis tabas aktsiat "karu käpahoop", kui Tesla teise kvartali tarnenumbrid jäid prognooside alumisse serva. Tesla põhjendas seda akude tarnimise probleemidega ning lubas, et aasta teisel poolel ületab Model S sedaani ja Model X sportauto müük esimese poolaasta müügi.

Juuli algul kukkus aktsia järsult, kui tuntud Tesla pessimistid USA suurpangas Goldman Sachs prognoose kärpisid ja Teslale müügisoovituse andsid. Panga hinnangul on aktsia õige hinnatase pigem 200 dollari piiril. Goldman Sachsi analüütik David Tamberrino kärpis aktsia hinnasihi 190 dollarilt 180 dollarile, võrreldes 343 dollariga, kus Tesla aktsia hind eile liikus. Analüütik prognoosib, et Teslal tuleb uuel aastal kapitali juurde hankida.

Ent nii nagu Tesla investoritega, kellest ühed panustavad aktsia tõusule ja teised langusele, on ka analüütikutest ühed pessimistid ja teised optimistid. Optimistide hulka kuulub näiteks Guggenheim Partners, kes on Tesla aktsia hinnasihi seadnud 430 dollarile.

Juuli alguses möönis ka Elon Musk, et firma seis ei õigusta praegu nii kõrget aktsia hinda. Siis lisas ta, et praegu ei õigusta – küll aga siis, kui investorid usuvad sellesse, mis Teslal veel tulevikus plaanis on.

Muski üks visioone on, et tulevik on elektriauto päralt. Nüüd on tõehetk käes, kas Teslal õnnestub luksusnišist väljuda ja

HIND

Mitu aastat peale IPOt ei osanud investorid Teslaga suurt midagi peale hakata, kuid nüüd on saabunud Elon Muski tähetund

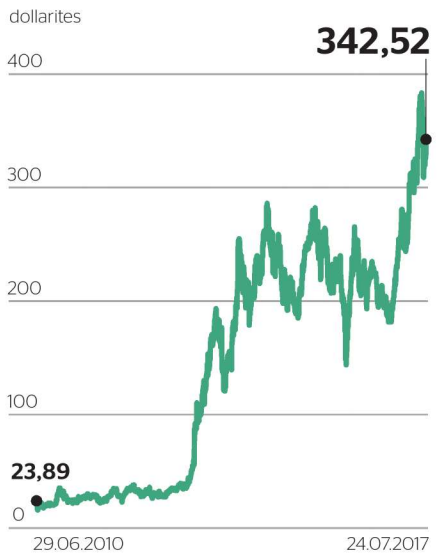

ALLIKAS: BLOOMBERG

430

dollarile on seadnud Tesla aktsia hinnasihi Guggenheim Partners.

MAJANDUSKASV

IMF kärpis USA ja Suurbritannia prognoosi

SIRJE RANK
sirje.rank@aripaev.ee

Maailmamajanduse toibumine ei sõltu enam nii palju maailma suurimast majandusruumist USAst kui varem, tuleb välja Rahvusvahelise Valuutafondi värskeimast maailmamajanduse ülevaatest.

Esmaspäeval Kuala Lumpuris avaldatud värskes raportis jättis IMF aprillikuise maailmamajanduse kasvuprognoosi muutmata, oodates tänavu 3,5% ja tuleval aastal 3,6% suurust kasvu, vahendas agentuur Bloomberg.

Küll aga on muutnud kasvu vedavad tegurid. Maailma majanduskasv sõltub vähem USAst ja Suurbritanniast ning rohkem Hiinast, Jaapanist, euroalast ja Kanadast.

USA dollar odavnes läinud nädalal viimase 14 kuu madalaimale tasemele, kuna investorid on hakanud kahtlema, kas USA president Donald Trump ikka suudab oma lubatud majanduspoliitikat ellu viia. Tervishoiureform takerdus ning Trumpi pere ja nõunike Venemaa sidemeid uurivas juurdluses on pidevalt lisandunud uusi pöördeid.

Kärpis USA ja Suurbritannia prognoose

Valuutafond prognoosib USA-le sel ja tuleval aastal 2,1% suurust majanduskasvu, olles oma hinnangut aprilliga võrreldes veidi allapoole korrigeerinud.

"USA kasvuootused on aprilliga võrreldes madalamad, kajastades eelkõige eeldusi, et eelarvepoliitika saab olema vähem ekspansiivne kui algselt arvatud," nentis IMF.

Juunis märkis IMF, et loobus eeldustest, et Trumpi lubatud maksureform ja infrastruktuuri investeeringud majanduskasvu ergutavad.

Brexiti läbirääkimiste valguses kärpis IMF Suurbritannia selle aasta SKP prognoosi 0,3 protsendipunkti võrra, 1,7%-le, kuna esimeses kvartalis oli majanduskasv alla ootuste.

USA ja Suurbritannia kasvu aeglustumise korvavad teised riigid. Hiina majanduskasvu prognoosib IMF tänavu 6,7% ja tuleval aastal 6,4%, mis on aprilliga võrreldes kõrgem prognoos.

Jaapani majanduskasvu prognoosi tõstis IMF tänavu 1,3 protsendile, kuid tulevaks aastaks prognoositakse kasvu aeglustumist 0,6%-le. Euroala prognoosi kergitas IMF aprilliga võrreldes 0,2 punkti võrra 1,9%-le. Veidi kõrgem on ka tulevaks aastaks oodatav 1,7% kasvutempo.

Positiivsemat tooni annab Euroopas Hispaania, kus IMF prognoosib tänavu majanduskasvu 3,1%. Saksamaa ja Prantsusmaa SKP prognoose on IMF aprilliga võrreldes veidi kergitanud, oodates tänavu vastavalt 1,8% ja 1,5% ning tuleval aastal 1,6% ja 1,7% suurust majanduskasvu.

Maailma juhtivate tööstusriikide seas on tänavu kiireima majanduskasvu tempoga Kanada, mille SKP prognoosi on IMF aprilliga võrreldes kergitanud 0,6 punkti võrra 2,5%-le. Tuleval aastal aeglustub kasvutempo 1,9%-le.

▲ IMFi juht Christine Lagarde.
FOTO: EPA

3,6

protsendi suurust kasvu prognoosib IMF maailmamajandusele tuleval aastal.

Korrektsiooni risk

Venemaa majanduskasvu prognoosib IMF tänavu ja tuleval aastal 1,4%.

Riskid maailma majanduskasvu väljavaadetele on IMFi sõnul lähiajal laias laastus tasakaalus, kuid pikemas vaates võib kasv tulla ka prognoositust aeglasem.

"Finantsturgudel kõrgele tõusnud varade väärtus ja väga vähene volatiilsus keskkonnas, kus poliitiline ebakindlus on väga suur, suurendavad finantsturgude korrektsiooni tõenäosust, mis võib aeglustada majanduskasvu ja õõnestada kindlustunnet," märkis IMF. Võimalike ohtudena nimetas fond ka Hiina kiiret võlastumist ja protektsionismiohtu.

IMF ärgitas arenenud riike, kus nõudlus on nõrk ja inflatsioon aeglane, kasvu rahapoliitilise ja eelarvelise stiimuliga toestama.

IMF hoiatas keskpanku, et need laenuraha hinda liiga kiiresti ei tõstaks. Fond hoiatas, et protektsionism ning üksteise võidu finantsala ja muude reeglite vähendamine riikidele kasuks ei tule.

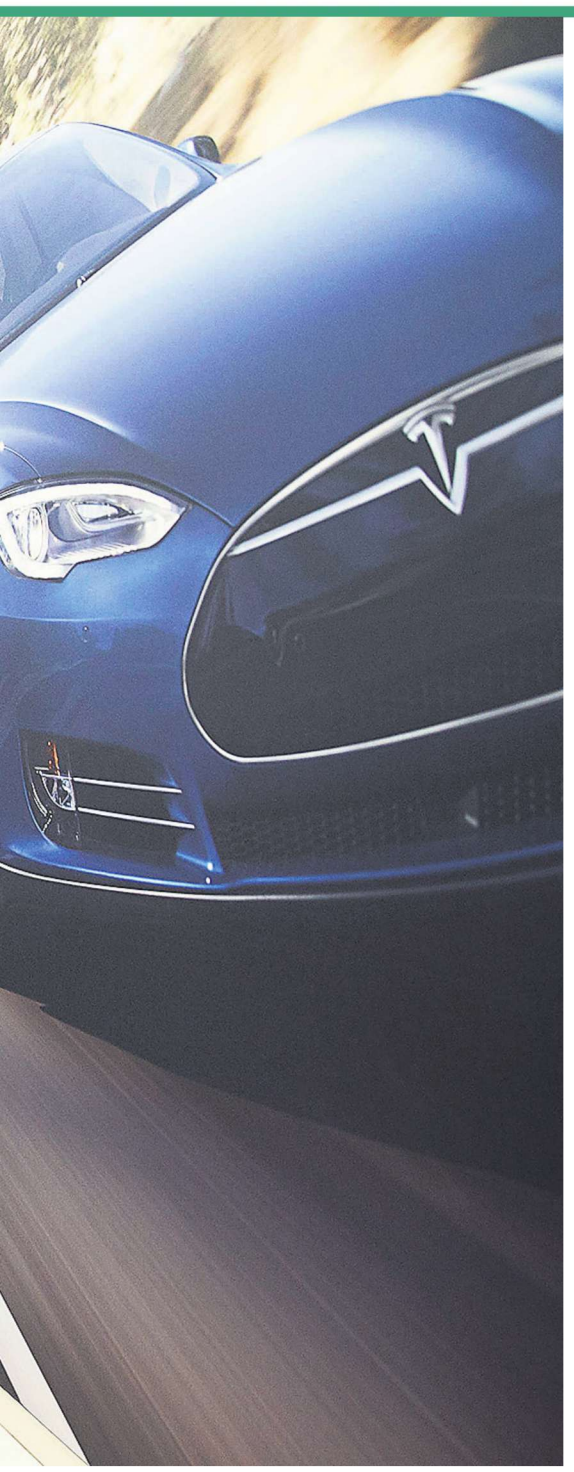

teha elektriautost massturu toode. Seni on klientideks olnud kitsas ring jõukaid inimesi. Model 3 hind algab 35 000 dollarist.

Tesla esimese massturule mõeldud mudeli Model 3 tootmine algas juuli alguses ning siit edasi lubab Elon Musk püstloodis tootmismahu kasvu – juuli mõnekümnelt septembriks 1500-le ja detsembriks 20 000 autole kuus. Tuleva aasta lõpuks on siht tarnida juba pool miljonit autot, mis paneb skeptikud pead vangutama – see oleks läinud aasta tootmismahuga võrreldes tohutu hüpe. Aastaks 2020 tahetakse jõuda miljonini.

Esimeste autode saajad on valdavalt Tesla oma töötajad, et võimalikud kvaliteedivead kiiresti avastada ja kõrvaldada.

Kas senine nišitootja suudab nii kiiresti mahtu kasvatada? Kui palju on turul üldse elektriautode järele nõudlust, kui bensiin on odav? Kas Model 3 üldse meeldib tarbijale? Kui kiiresti Tesla konkurendid järele ja mööda võiksid minna – need on küsimused, mis näitavad, kui õigustatud on investorite ülikõrged ootused. Samas pole saladus, et hulk investoreid on panustanud eelkõige Elon Muski persoonile ja visioonidele ega heitu nii kergesti, olles valmis mäed ja orud kaasa ratsutama. Teisalt ei ole Tesla üksnes autotootja, vaid tehnoloogiapioneer ka energeetika ja kosmose valdkonnas.

Model 3 teel on omajagu tõkkeid. Näiteks USA autoturg – viimased aastad on olnud automüügi poolest kuumad, kuid nüüd, kus Model 3 turule tuleb, on tõusuhoog raugenud ja ees rahulikum aeg. Maailma suurimal autoturul Hiinas ei ole Tesla aga kuigi suur tegija – mullu müüdi seal 7548 elektriautot (koguturg 257 000). Hiinlastele kuulub Volvo, mis nädalapäevad tagasi teatas, et aastast 2019 tulevad kõik uued mudelid juba elektrimootoriga – kas 100% või hübriidina.

Konkurents ja poliitika

Teslalt saadud tõukel arendavad kõik suuremad tootjad elektriautosid. GM, Ford, Volkswagen plaanivad järgmise nelja aasta jooksul Teslale konkurentsi pakkuda.

Traditsiooniliste tootjate üks oluline eelis on võime olemasolevalt tootmisbaasilt kiiresti mahte suurendada. Volvo plaane võivad tagant aidata muu hulgas Hiina valitsuse helded soodustused elektriautode soetajatele, mis püsivad jõus vähemalt aastani 2020. Elektriautode turg sõltub igal pool praegu väga palju valitsuste tugiprogrammidest. Kui Taanis, Hollandis ja Hongkongis toetuspoliitikat muudeti, kukkus elektriautode müük järsult. "Elektriautode turu mehhaanika sõltub jätkuvalt suuresti toetuspoliitikast," nentis Rahvusvaheline Energiaturu Agentuur hiljutuses ülevaates.

Aastal 2016 moodustasid elektriautod ja hübriidid 1,1% globaalsel turul müüdud autodest. Business Insider kirjutas, et ekspertide hinnangul langeb elektriautode hind traditsiooniliste autodega samale tasemele, kui akude hind alaneb 100 dollarile kWh. See olevat lähiaastate küsimus. Tesla on osutanud, et suudab praegu akusid toota hinnaga 125 dollarit kWh.

Agentuuri Bloomberg koondatud analüütikute soovitustest Tesla aktsiale on valdavas enamuses soovitus hoia. 32% analüütikutest soovitab juurde osta ja 24% müüa.

SANKTSIOONID

EL lubab USA-le vastulööki

Euroopa Liit on valmis vastusammudeks, kui USA kiidab heaks uued Venemaa-vastased sanktsioonid, millest riskivad pihta saada ka Euroopa ettevõtted.

Euroopa Komisjoni president Jean-Claude Juncker on andnud korralduse kiiresti ette valmistada võimalikud vastumeetmed, kirjutab Financial Times, mis on vastavate dokumentidega tutvunud. Euroopas kardetakse lööki eelkõige energiafirmade pihta, mis on seotud projektidega Venemaal. See puudutab ka ELis palju erimeelsusi tekitanud Nord Stream 2 torujuhtme rajamist Läänemere alla. Euroopa Liit väidab, et uutel sanktsioonidel oleks laiem mõju ja löögi alla võivad sattuda ka ettevõtted, mis aitavad korras hoida näiteks Ukrainat gaasiga varustavaid torujuhtmeid, osalevad Kaspia piirkonna energiaprojektides või Egiptuse gaasimaardla hõlvamisel. Liit muretseb, et USA sanktsioonid võivad negatiivselt mõjutada ka teisi Venemaaga ELi reeglite järgi igati seaduslikku äri ajavaid ettevõtteid raudteetranspordis, finantsalal, laevanduses, jm. Brüssel tahab USA-lt kinnitust, et neid uusi sanktsioone ei rakendata moel, mis on vastuolus ELi huvidega. Teine võimalus on, et USA sanktsioone ei lasta Euroopa seadustele tuginedes jõustuda või kaevatakse WTOsse.

Nädalavahetusel jõuti USA Senatis üksmeelele uute sanktsioonide suhtes, mille eesmärk on karistada Venemaad väidetava sekkumise eest läinud aasta presidendivalimistesse. Sanktsioonide paketti on lisatud ka Iraan ja Põhja-Korea. Valge Maja uus pressiesindaja andis nädalavahetusel mõista, et president Donald Trump on valmis uusi sanktsioone heaks kiitma.

ÄRIPÄEV.EE

LÜHIDALT

Ericsson sai rämpsreitingu

Pärast seda, kui Rootsi telekomiseadmete tootja Ericsson läinud nädalal pärast oodatust kehvemaid kvartalitulemusi teatas, et vajab veelgi sügavamaid kärpeid, kärpis ka S&P firma reitingu tasemelt BBB- tasemele BB+, vahendas Bloomberg. Vähem kui kolm kuud tagasi jättis ka Moody's Ericssoni investeerimisjärgu reitingust ilma, Fitch aga kärpis Ericssoni reitingu läinud nädalal sammu kaugusele rämpsreitingust negatiivse väljavaatega.

Investorid kaotasid Rootsi aktsiatega 22 miljardit

Möödunud nädalal teatasid paljud Rootsi ettevõtted majandustulemustest, mis jäid paljuski oodatule alla. See tekitas Rootsi börsil müügilaine, vahendas Bloomberg.
Suurte kukkujate seas olid Ericsson (-16%), Nordea Bank ja Atlas Copco ning need aktsiad viisid viimase pooleteise aasta kõige järsemasse langusse ka Stockholmi börsiindeksi, mis kaotas ligi 22 miljardit dollarit turuväärtusest. Indeks kukkus möödunud nädalal nelja protsendi jagu.

Uberi konkurent tegi suurdiili

Uberi Aasia konkurent sai kaks miljardit dollarit Didi Chuxingilt ja SoftBankilt, mis on teadaolevalt suurim finantseering Kagu-Aasia äriajaloos. Grab, millel on Aasia sõidujagamismajanduses 95protsendine turuosa, ootab veel 0,5 miljardi dollari suurust rahasüsti anonüümselt investorilt. Siis kujuneb ettevõtte turuväärtuseks ligikaudu kuus miljardit dollarit.

TULEMUS

EfTEN kasvatas võimsalt kasumit

EfTENi kinnisvarafondide puhaskasum oli 15,2 miljonit eurot, mis on 45 protsenti suurem kui mullu samal ajal, mil puhaskasum oli 10,5 miljonit eurot, teatas ettevõte.

45%
suurem oli EfTENi esimese poolaasta puhaskasum võrreldes aastatagusega.

Puhaskasumist moodustas varade neto ümberhindlus 3,6 miljonit eurot (aasta varem 2,7 miljonit eurot). Kinnisvarafondide koondkäive oli esimeses poolaastas 23,0 miljonit eurot, aasta varem 16,4 miljonit eurot. Fondide varade maht kasvas tänu uutele investeeringutele aasta tagusega võrreldes 31%, 496 miljoni euroni.

"EfTEN Capital on müünud edukalt meie esimesest, EfTEN Kinnisvarafond ASist, kokku 9 üksikinvesteeringut," ütles fondijuht Viljar Arakas. Ta ennustas, et fondide teine poolaasta tuleb tegevusrohke. "Kolme fondi peale on käimas või kohe algamas kaheksa investeeringu ümberehitus või hoone ehitamine. Usutavasti toob teine poolaasta veel kaks uut projekti," rääkis Arakas.

Mida tehti?

EfTEN Kinnisvarafond tegi esimeses poolaastas kaks edukat väljumist, müües Narva Prisma ning Stabu 10 kinnistu Riias. Mõlema projekti aastane omakapitali tootlus oli üle 20%.

Fond jätkab investeerimist olemasolevatel objektidel. Käib RAF keskuse laienduse ehitus Jelgavas, Viljandi UKU laiendus algab neljandas kvartalis. Lisaks on plaan alustada Jelgavasse DEPO ehituspoe rajamist ja remonti Pärnu mnt 105 majas.

Õnnestunud emissioon

EfTEN Kinnisvarafond II fookus on Riia Domina kaubanduskeskuse ümberehitus. Kolmas fond viis läbi fondi ajaloo kolmanda eduka avaliku aktsiaemissiooni. Aktsiaid pakuti üksnes fondi senistele aktsionäridele. Kokku 6,3 miljoni euro suurune emissioon märgiti 3,8kordselt üle.

Eduka emissiooni järel omandas fond Hortese aianduskeskuse Laagris. Lisaks omandas fond Tallinnas Pärnu mnt 554 uut Selveri kauplust rajava projektifirma täisosaluse.

Tänavu augustis lõpeb fondi suurima investeeringu, Šiauliai Saules Miestase kaubanduskeskuse fassaadi uuendamine ja tuleva aasta esimesel poolaastal valmib DSV Riia logistikakeskuse põhjalik ümberehitus.

ÄRIPÄEV.EE

toimetaja Juhan Lang
tel 667 0136
juhan.lang@aripaev.ee
Äripäev
26. juuli 2017

PROGNOOS

Skeptikuid ootab ees karm aeg

Ohu märkidele vaatamata on aktsiate vastu ennustajate arv nelja aasta madalaimal tasemel ning ka eestlastest kauplejate seas on aina vähem lühikeseks müüjaid.

ARTUR ERIK LINDMAA
kaasautor
Äripäev

Tänavune aktsiaturgude ralli, kus S&P 500 börsiindeks purustas eelmisel nädalal järjekordse rekordi, on pannud investoreid loobuma ennustustest, et suurimad börsiindeksid hakkavad alla käima.

3Partnersi finantsanalüütikud ütlesid Wall Street Journalile, et panused SPDR S&P 500 börsil kaubeldava fondi vastu on alates 2013. aasta maist madalaimal tasemel, olles langenud 38,7 miljardi dollari peale.

Lühikeseks müüjad laenavad aktsiaid ning müüvad neid, lootuses neid madalama hinnaga tagasi osta ning hinnamuutuse pealt kasumit teenida.

Skeptilised investorid on eelkõige oma lühikesi positsioone vähendanud – mitte sellepärast, et nende vaated turule oleks fundamentaalselt muutunud, vaid nende sõnul on raske panustada langusele, kui tundub, et aktsiad liiguvad püstloodis üles.

Endise fondihalduri Marc Cohodesi sõnul levib arusaam, et inimesed on võitmatud, turg saab ainult tõusta ja riske pole, vahendab The Wall Street Journal.

Eestlased müüvad lühikeseks ETFe

LHV maakler Sander Pikkel ütles eestlaste seas lühikeseks müümise trendi kommenteerides, et seda tuleb viimasel ajal aina vähem ette.

"Pigem on lühikeseks müümine meie klientide seas vähenenud koos volatiilsuse vähenemisega turgudel. Lühikeseks müümine muutub enamasti aktiivseks kas uudiste ja majandustulemuste avalikuks saamise järel või juhul, kui hinnad on tehniliselt analüüsi järgi vastupanutasemete lähedal," lausus Pikkel.

Tema sõnul on LHV klientidest Eesti hobikauplejate seas populaarseimad lühikeseks müüdud instrumendid peamiselt mitmekordse võimendusega ETFid.

> **Lühikeseks müümisel on investori jaoks mitmesuguseid ohte, näiteks võib maakler igal hetkel, tavaliselt kõige ebasobivamal ajal, lühikeseks müüdud aktsiad tagasi kutsuda.**
>
> **LHV maakler Sander Pikkel**

Kuigi Swedbank ise otseselt lühikeseks müümise võimalust ei paku, ütles Swedbank Markets Estonia vanemspetsialist Meelis Maasik, et tõusvate turgude meelevallas on tema teada enim negatiivset vaadet võetud kullakaevandajatele kolmekordset võimendust pakkuvate ETFide kaudu.

"Selleks instrumendiks on kasutatud Direxion Daily Gold Miners Index Bear 3x Shares'i (DUST). Jätkuvalt populaarsed on volatiilsuse tõusule panustavad indeksiaktsiad, millega võetakse nägemust turu volatiilsuse kasvule ehk turu langusele panustamiseks. Tuntumad on Proshares Ultra VIX Short-Term Futures (UVXY) ja VelocityShares Daily 2x VIX short Term ETN (TVIX)," lisas Maasik.

Sander Pikkel viitas, et lühikeseks müümisel on investori jaoks mitmesuguseid ohte, mis endale selle instrumendi kasutamisel selgeks teha tuleb. "Näiteks võib maakler igal hetkel, tavaliselt kõige ebasobivamal ajal, lühikeseks müüdud aktsiad tagasi kutsuda," nentis Pikkel lühikeseks müümise eripära selgitades.

Kasum on limiteeritud, aga kahjum on piiramatu

Teiseks on kasum Pikkeli sõnul alati limiteeritud, sest väärtus ei saa kukkuda nullist madalamale. "Kuid kahjum on piiramatu, sest tehniliselt pole aktsia hindadel lage. Soovitame seetõttu lühikeseks müügi puhul alati oma riskihaldusele suuremat rõhku panna kui pika positsiooni võtmisel," ütles Pikkel.

Äripäeva Akadeemia

Nutikas ajakasutus

Mida teha, kui oled kaotanud kontrolli oma ajakasutuse üle?

13.09.2017

Guido Paomees

199 € (km-ga 238,80 €)
Kehtib kuni 31.07.17
Tavahind: 259€ (km-ga 310,80 €)

Info ja registreerimine: Renate Steinberg / tel: 667 0282 / e-post: Renate.Steinberg@aripaev.ee / akadeemia.aripaev.ee

Pulliturg on hävitanud lühikeseks müüjate raha

Fondid, mis keskenduvad lühikeseks müümisele, on alates 2013. aasta maist kaotanud 3,8 miljardit dollarit.

Eelkõige on lühikeseks müüjatele saanud probleemiks olukord, kus majandus kasvab piisavalt kiiresti, et toetada ettevõtete kasumi suurenemist, kuid piisavalt aeglaselt et Föderaalreserv hoiaks oma intressid madalal. Selline keskkond on soosinud aktsiate tõusu, trotsides sellega majanduskriisi ennustanud prognoose.

American Association of Individual Investorsi küsitluse põhjal oli 9. märtsi seisuga 46,5 protsenti investoritest arvamusel, et tegemist on karuturuga ehk langeva kursiga aktsiaturuga. 20. juuliks oli nii arvajate hulk langenud 25,81 protsendile. Samal ajal suurenes 5,8 protsendipunkti võrra nende investorite hulk, kes arvas et tegemist on tõusva turuga. 20. juuliks oli neid investoreid, kes seisukohta võtta ei osanud, 38,71 protsenti.

Investeerimisjuhi Scott Minerdi sõnul on lühikesed müüjad frustratsioonis juba pikemat aega ning majanduslangus ja ootamatu intressimäärade tõus jäävad pigem kaugemasse tulevikku.

Jaemüüja aktsia teeb investoreile meelehärmi

Hispaania jaemüüja DIA tekitab aktsia lühikeseks müünud investoritele meeleheidet. Ettevõtte aktsia on aastaga tõusnud 13%, tehes sellega konkurentidele silmad ette.

See-eest on uudis soovimatu firmadele, kes on kollektiivselt lühikeseks müünud veerandi ettevõtte aktsiatest. IHS Markit Ltd sõnul on lühikeseks müüdud aktsiaid 950 miljoni dollari väärtuses.

Tänu sellele on DIA aktsia enim lühikeseks müüdud instrument Stoxx Europe 600 börsiindeksis. Kuigi ettevõttele ennustatakse aktsiakohase kasumi 31% suurenemist, on oma lühikesi positsioone suurendanud varahaldusettevõtted nagu Marshall Wace, GLG Partners ja Capital Fund Management.

Banco BPI analüütik Jose Rito ütles Bloombergile, et DIA aktsiate lühikeseks müüki on innustanud konkurentide halvad kasumimarginaalid Euroopas.

◀ **Hispaania jaemüüja DIA aktsia on enim lühikeseks müüdud instrument Stoxx Europe 600 börsiindeksis.** FOTO: BLOOMBERG

STATISTIKA

SPDR S&P 500 ETF lühikeseks müüdud fondiosakute hulk

fondiosakute arv, miljonites

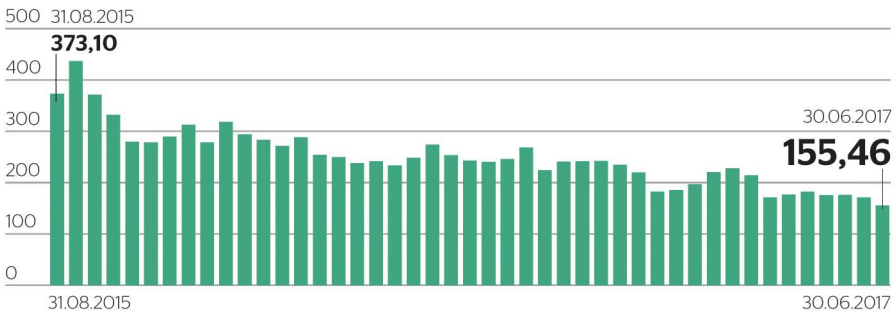

ALLIKAS: BLOOMBERG

LENNUNDUS

Ryanair sööstis heade tulemuste kiuste langusse

Ryanair Holdings teavitas 55protsendilisest kasumi suurenemisest esimeses kvartalis.

Kasumi kasv oli tingitud rohketest broneeringutest suvel, mis suurendas ettevõtte kasumi kvartalis 397 miljoni euroni. Eelmise aasta esimeses kvartalis oli Ryanairi kasum 256 miljonit eurot. Euroopa suurima lennufirma tulu suurenes võrreldes möödunud aasta I kvartaliga 13% ehk 1,9 miljardi euroni. Samuti kasvas reisijate arv 31,2 miljonilt 35 miljonile, tehes 12% kasvu.

2–3

protsendi suurust ebatavalist kukkumist alustas Ryanairi aktsia juba läinud nädala lõpus.

Lennufirma tagastas investoritele esimeses kvartalis 200 miljonit eurot aktsiate tagasiostuga ning tellis Boeingult 10 uut B737-MAX-200 lennukit.

Eelkõige tekitab firmale muret asjaolu, et alates 2019. aasta aprillist võivad Brexiti tõttu olla häiritud lennuliinid Euroopa Liidu liikmesriikide ja Ühendkuningriikide vahel.

Samal ajal on odav nafta tihendanud konkurentsi odavlennuturul. Ryanairi aktsia oli esmaspäeval Londoni börsil üle nelja protsendiga miinuses ning odavnes 17,37 eurole.

ÄRIPÄEV.EE

KOMMERTSPANKADE INTRESSITOOTED

REKLAAM

Tähtajaline hoius EUR, %

	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	2 aastat	3 aastat	üle 5 aasta	min summa
Danske Bank	kontakteeruge pangaga									
Tallinna Äripank	0,10	0,15	0,20	0,40	0,50/1,50	0,60/1,60	0,70/1,70	-	-	200
Tallinna Äripank (3)	0,25	0,30	0,35	0,55	0,65	0,75	0,85	-	-	200
Citadele Pank	-	-	-	0,01	0,01	0,20	0,35	0,75	-	150
Versobank	0,40	0,50	0,60	0,75	0,75	1,15	1,25	1,35	-	350
DNB	0,01	0,05	0,09	0,18	0,21	0,23	0,28	0,33	-	100
Krediidipank	0,10	0,10	0,30	0,60	0,90	1,50	1,70	1,80	2,00	100/200 (4)
Inbank	-	-	0,50	0,75	1,00	1,25	1,75	2,00	-	500

Jooksev hoius EUR, %

	keskmiselt kuu jäägilt	kuu püsijäägilt
Danske Bank	kontakteeruge pangaga	
Tallinna Äripank	-	0,00
Tallinna Äripank (3)	-	0,00
Citadele Pank	-	-
Versobank	0,00	0,00
DNB	0,05 (7)	-
Krediidipank	-	0,01
Inbank	-	-

Tähtajaline hoius USD, %

	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	min summa
Danske Bank	kontakteeruge pangaga						
Tallinna Äripank	0,05	0,05	0,05	0,10	0,15	0,20	200
Citadele Pank	-	-	-	0,90	1,00	1,30	200
Versobank	0,30	0,35	0,45	0,70	0,90	1,10	500
DNB	0,10	0,11	0,14	0,29	0,39	0,49	100
Krediidipank	0,05	0,05	0,05	0,10	0,10	0,15	100/200 (4)

Kursid on päeva jooksul korrigeeritavad; (3) personaalpanganduse klientidele; (4) internetipangas/kontoris (7) päevalõpu kontojäägilt, Äripanga jooksva hoiuse intressimäär on nüüd 0%

Pankade kontaktandmed

Citadele Pank Narva mnt. 63/1, Tallinn, tel 770 0000, faks 770 0001, e-post: info@citadele.ee, www.citadele.ee
Versobank Hallivanamehe 4, Tallinn, tel 680 2500, faks 680 2501, www.versobank.com
DnB PANK Tartu mnt 10, Tallinn, tel 686 8500, faks 686 8501, e-post: info@dnb.ee, www.dnb.ee
Eesti Krediidipank Narva mnt 4, Tallinn, tel 669 0941, faks 661 6037
Tallinna Äripank Vana-Viru 7, Tallinn, tel 668 8066, faks 668 8065

BALTI ETTEVÕTETE NOTEERIMATA VÕLAKIRJAD

REKLAAM

võlakiri	ISIN kood	emiteerimis-kuupäev	lunastamis-tähtaeg	kupongimäär	intressimakse sagedus	nimi-väärtus, €	emissiooni maht, €
PlusPlus Capital	EE3300110980	24.10.2016	1.10.2017	10,00%	kvartaalne	100	3 000 000
Finora Capital	EE3300110659	10.03.2015	15.03.2018	9,75%	kvartaalne	1 000	4 000 000
Creditstar	EE3300111046	1.12.2016	1.06.2018	11,00%	kvartaalne	1 000	15 000 000
Mainor Ülemiste	EE3300110691	16.06.2015	26.11.2018	7,00%	kvartaalne	1 000	5 000 000
PlusPlus Capital	EE3300110840	25.01.2016	1.02.2019	13,00%	kvartaalne	1 000	4 000 000
Finora Capital	EE3300110972	22.09.2016	22.05.2019	9,25%	kvartaalne	1 000	1 000 000
Endover Kinnisvara - Vega Residents	EE3300111228	30.05.2017	30.05.2019	11,00%	kvartaalne	100	6 500 000
PlusPlus Capital	EE3300111079	20.12.2016	1.10.2019	12,00%	kvartaalne	100	7 000 000
IuteCredit Europe A8	EE3300111020	28.11.2016	15.10.2019	14,00%	kvartaalne	100	1 400 000
Creditstar	EE3300111053	1.12.2016	1.12.2019	12,50%	kvartaalne	1 000	15 000 000
IuteCredit Europe A9	EE3300111194	12.05.2017	15.06.2020	14,00%	kvartaalne	100	2 000 000

REDGATE CAPITAL

Redgate Capital AS Pärnu mnt 10, Tallinn 10148, tel 66 68 200, bonds@redgatecapital.eu, www.redgatecapital.eu

FONDID

REKLAAM

LHV Varahaldus

24.07

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a), % 12 kuud	3 aastat	5 aastat	fondi maht
Pensionifond L, EUR	1,62	1,62	1,62	2,36	2,02	2,85	3,79	4,46	713 890 109
Pensionifond M, EUR	1,27	1,27	1,27	1,48	1,43	1,66	3,18	3,83	87 714 208
Pensionifond S, EUR	1,28	1,28	1,28	1,43	-0,62	-1,33	1,49	2,34	64 340 929
Pensionifond XL, EUR	1,43	1,43	1,43	2,76	3,01	4,57	4,56	5,37	124 114 575
Pensionifond XS, EUR	1,19	1,19	1,19	0,96	-0,50	-0,78	1,46	2,46	20 710 082
Täiendav Pensionifond, EUR	1,65	1,67	1,67	3,16	4,23	6,41	6,12	6,65	13 958 921
LHV Pensionifond Indeks	0,68	0,68	0,68		1,29	-	-	-	5 504 789
LHV Pensionifond Indeks Pluss	0,69	0,69	0,69		3,55	-	-	-	987 889
LHV Pensionifond Intress Pluss, EUR	0,78	0,79	0,79	1,94	-0,81	-1,17	0,29	1,15	535 917
LHV Pärsia Lahe Fond A, EUR	11,52	11,64	11,64		2,65	2,03	-7,98	9,14	11 506 470,25
LHV Maailma Aktsiad Fond A, EUR	10,25	10,35	10,35		9,29	19,28	6,97	6,26	4 140 210,93
LHV Maailma Aktsiad Fond B, EUR	6,55	6,61	6,61		9,29	19,28	6,97	6,26	-

Nordea Pensions Estonia

24.07

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a), % 12 kuud	3 aastat	5 aastat	fondi maht
Nordea Pensionifond A, EUR	1,12	1,12	1,12	6,04	1,26	3,71	3,01	4,59	214 773 159,17
Nordea Pensionifond A Pluss, EUR	0,96	0,96	0,96	9,19	1,13	5,73	4,42	5,91	29 322 179,38
Nordea Pensionifond B, EUR	1,00	1,00	1,00	3,75	1,03	1,16	1,81	2,97	23 792 558,58
Nordea Pensionifond C, EUR	0,89	0,89	0,89	2,06	0,03	-1,44	1,35	1,8	13 253 441,15
Nordea Pensionifond Aktsiad 100, EUR	1,50	1,54	1,52	12,54	1,22	8,41	5,61	7,95	10 832 396,41
Nordea Pensionifond Intress Pluss, EUR	0,79	0,81	0,80	3,51	0,6	0,64	2,39	3,04	2 384 792,55

Trigon Asset Management

24.07

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a), % 12 kuud	3 aastat	5 aastat	fondi maht
Trigon Balti Fond C, EUR	21,29	22,05	21,62	6,69	13,29	18,83	17,19	13,75	2 537 283,58
Trigon Uus Euroopa Fond C, EUR	33,74	34,93	34,25	11,24	22,93	36,76	10,09	14,29	130 562 732,84
Trigon Venemaa Top Picks Fond C, EUR	21,73	22,50	22,06	22,25	-11,28	22,21	8,83	2,44	8 989 945,22

Fondivalitsejate kontaktandmed

LHV Varahaldus AS Tartu mnt 2, Tallinn 10145, tel 680 0400, faks 680 0402, info@lhv.ee, www.lhv.ee
Nordea Pensions Estonia AS Liivalaia 45/47, Tallinn 10145, tel 710 1250, faks 710 1251, eesti@nordea.com, www.nordea.ee
Trigon Asset Management AS Viru Väljak 2, Tallinn 10111 tel. +372 667 92 00, www.trigon.ee

Maaklerifirmade kontaktandmed

LHV Tartu mnt 2, Tallinn, tel 680 0400, faks 680 0402

Äripäev Nr 134 (5732) 26. juuli 2017

ISSN 1406-2585

INVESTOR TOOMASE BLOGI

Ryanair astub hinnasõtta

Kuigi Ryanair näitas teises kvartalis head kasvu, rõhus aktsiat mure tuleviku pärast.

Vaid mõne päeva eest oli Ryanair mu portfelli priimus: aktsia võttis suuna 19 euro peale ning teisest kvartalist oli oodata häid tulemusi. Seda kummalisem oli, et möödunud nädala lõpus hakkas aktsia korralikult vajuma: ikka kahe, kolme, nelja protsendi kaupa päevas.

Ja Ryanair andiski nädala alguses omamoodi kasumihoiatuse, teatades, et ootab aasta teises pooles lennupiletite hinna langust – et konkurentsiga võidelda. See kukutas aktsia hoobilt 17,3 euro peale,kust ta on tagasi 18 euro peale taastunud. Siin ei aidanud isegi korralikud kvartalitulemused: kasum kasvas möödunud aasta sama perioodiga võrreldes 0,26 miljardilt 0,4 miljardile eurole. Reisijate arv kasvas 12 ning müügitulu 13 protsenti (1,9 miljardi euroni).

Konkurents järab kasumit

Ryanair tunnistas, et tema pea kohale on kerkinud hulk murepilvi. Nii pole selge, kuidas hakkavad toimima mandri ja Suurbritannia vahelised lennud Brexiti-järgsel ajastul – ning hoiatas, et halval juhul tuleb arvestada lennukatkestustega. Väljakuulutatud lennupiletite hinna langus teeb rõõmu reisijatele ning peaks kliente veel suurema jõuga enda külge köitma. Seniks tuleb aga aktsionäridel leppida tagasihoidlikumate kasuminumbritega – kuigi Ryanair teatas, et loodab kulusid 9 protsendi ulatuses kokku hoida. Kui nafta hinna langus jätkub, säästab Ryanair Handelsblatti arvutuste kohaselt aastas 70 miljonit eurot

Nafta hind on aga kahe teraga mõõk: odav nafta tekitas õhu valitsejate seas tõelise hinnasõja. Kuigi Ryanairi puhul meeldibki mulle investorina, et ta on võrratult kuluefektiivne, siis tuleb endale aru anda, et ega konkurendidki paigal seisa. Bloombergile ütles Ryanairi finantsdirektor Neil Sorahan südametäiega: "Madalate kütusehindade tõttu on [odavlennu]turul inimesed, kes seal võib-olla olema ei peaks."

> **Investorina pole minu usk Ryanairi kadunud.**
>
> **investor Toomas**

HIND

Ryanair on viimastel päevadel langusesse läinud

ALLIKAS: BLOOMBERG

Tasuvusest rääkides andis Ryanair mõista, et sihib tuluprognoosiks ligikaudu 1,4 miljardit eurot, mis on samas suurusjärgus möödunud aastaga – ja seda hoolimata kokkuhoiust ja paisuvast lendajate arvust. Ryanair on sunnitud nuputama, kuidas kliendid endale krabada. Ühe variandina näeb ta pankrotis Itaalia lennufirma Alitalia ostu.

Tõele au andes pole ju Ryanair mures üksi: ka Easyjet kuulutas viie kuni seitsmeprotsendist hinnasula ja konkurente on neil jalaga segada: näiteks lõunanaabrite Air Baltic, Vueling, Flybe, Transavia, Wizz Air...

Investorina pole minu usk Ryanairi kadunud. Iirlased on tõestanud, et suudavad nii püksirihma pingutada, uuendustega välja tulla kui ka agressiivselt konkurente nurka suruda nagu võidukukk Kagu-Aasia kukevõitlusel. Turupositsioon on Ryanairil hea ja kui ta vähegi uuendamisvõimet näitab, võiks kaaluda, kas mitte aktsia nõrkust ära kasutada ja iirlaste osakaalu portfellis suurendada.

Investor Toomas on Äripäeva välja mõeldud tegelane, aga tema käsutuses on reaalne raha, mida ta investeerib finantsturgudele. Toomas alustas tegevust 2002. aasta alguses, mil tema käsutusse anti investeerimiseks miljon krooni. Toomase investeerimisotsused langetab Äripäeva börsitoimetus, investeerimismõtteid jagab investor Toomas Äripäeva tagumisel leheküljel ja veebis.

PORTFELL

Kuidas läheb Toomase investeeringutel?

päevane muutus

+0,38%

väärtus 282 152,00 eurot
49% aktsiad / **44%** raha / **7%** võlakirjad

aktsiate päevane muutus protsentides

Ryanair	**2,07**
Leroy Seafood	1,77
Statoil	1,21
Tallink	0,92
iShares MSCI Brazil Capped (EWZ)	0,86
Apple	0,86
Berkshire Hathaway B-aktsia	0,65
Microsoft	0,43
Apranga	0,37
Baltic Horizon Fund	0,15
Olympic EG	**-0,55**

Viimased tehingud

Ostis: 19. juunil 100 iShares MSCI Brazil Capped (EWZ) osakut hinnaga 30,91 eurot osaku kohta. Tehingusumma oli 3091,20 eurot. Teenustasu oli 14,13 eurot.
Müüs: 11. mail 210 Lerøy Seafoodi aktsiat hinnaga 47,8 eurot aktsia. Tehingusumma oli 10 043,35 €. Teenustasu oli 15,06 €.

SINU ARVAMUS

Kommenteeri Toomase investeerimisotsuseid, jaga oma kogemusi või esita küsimusi veebilehel www.aripaev.ee või e-kirjaga aadressil investor.toomas@aripaev.ee

OMX TALLINN

52 nädalat

Tallinna börsi üldindeks, kajastab põhi- ja lisanimekirja aktsiate liikumisi.

perioodi kõrgeim	1234,03
perioodi madalaim	993,28

BÖRS

McDonald'si tulu ületas analüütikute ootusi

Kiirtoidukett püüab pärast klientide kaotamist kliendikogemusi parandada, kirjutab The Wall Street Journal.
Näiteks suurendasid odavad karastusjoogid ja uued *premium*-võileivad Ameerikas keti restoranide müüki 3,9%. Globaalselt suurenes müük 6,6%.
Teise kvartali tulu langes 3%, 6,05 miljardi dollarini ning kasum aktsia kohta oli 1,73 dollarit. Mõlemad näitajad olid analüütikute prognoositust suuremad. Nimelt eeldati tuluks 5,96 miljardit dollarit ning aktsiakohast kasumit 1,62 dollarit.
Kiirtoidukett on üritanud viimastel kuudel püsiklientidele paremaid hindu ja teenindust pakkuda ning jätnud samal ajal uute klientide meelitamise tahaplaanile. Samuti on viimasel ajal rõhku pandud kliendikogemuse parandamisele, sest paljud on hakanud eelistama teisi kiirtoidukette.
Positiivsete tulemuste selgumise järel tõusis McDonald'si aktsia eile börsi avanedes 4,01%.ga.

PANE TÄHELE

Euroala juuli majanduskasv aeglustus aasta madalaimale tasemele.

Michael Kors ostab 1,2 miljardi dollariga kingatootja Jimmy Choo.

Alphabeti tulemusi varjutas ebakindlus Google õiguskulude osas ning see lükkas aktsia järelturul kolmeportsendisesse langusesse.

BÖRSIKAUBAD

Kütused 25.07

USD

Nafta IPE, bbl	49,60
Nafta NYMEX, bbl	47,36
Mootoribensiin, t	516,25
Diiselkütus, t	458,00
Kerge kütteõli, t	448,25
Masuut (1% väävel), t	300,00
Maagaas Henry Hub, btu, USD	2,899

Põllumajandus 25.07

nael = 453,59 g

Kohv NYBOT, USc/nael	130,80
Valge suhkur NYSE LIFFE, USD/t	390,10
Kakao NYBOT, USD/t	1940,00
Nisu NYSE LIFFE, USD/t	146,25
Rapsiseemned NYSE LIFFE Pariis	361,25

Värvilised metallid 24.07

USD/t

Alumiinium LME	1917,5
Vask LME	6030
Plii LME	2249
Nikkel LME	9610
Tina LME	20225
Tsink LME	2782

Väärismetallid 25.07

USD/unts, unts = 31,105 g

Kuld COMEX	1252,33
Plaatina NYMEX	926,05
Pallaadium NYMEX	865,05
Hõbe COMEX	16,53

VALUUTA

Euroopa Keskpank

Austraalia dollar	AUD	1,466	Singapuri dollar	SGD	1,586
Bulgaaria leev	BGN	1,956	Suurbritannia nael	GBP	0,894
Hiina jüaan	CNY	7,862	Šveitsi frank	CHF	1,102
Hongkongi dollar	HKD	9,093	Taani kroon	DKK	7,436
India ruupia	INR	75,011	Tai baat	THB	38,893
Jaapani jeen	JPY	129,090	Tšehhi kroon	CZK	26,024
Kanada dollar	CAD	1,458	Türgi liir	TRY	4,138
Korea won	KRW	1299,120	Ungari forint	HUF	305,150
Norra kroon	NOK	9,353	USA dollar	USD	1,165
Poola zlott	PLN	4,241			
Rumeenia leu	RON	4,564			

ALLIKAS: BLOOMBERG KELLA 17 SEISUGA

EUR/SEK ▲
9,5672

EUR/RUB ▲
70,1741

BÖRS

Tallinn 25.07

aktsia	sulgemis-hind, EUR	muutus eelm, %	käive, EUR	P/E	ROE	P/B	divid. tootlus
Arco Vara	1,330	0,00	-	16,6	4,9%	0,82	0,8%
Baltika	0,282	0,00	-	60,2	4,1%	2,48	0,0%
Ekspress Grupp	1,340	0,75	5 491	9,1	9,1%	0,83	4,5%
Harju Elekter	4,540	-0,44	18 880	2,8	48,3%	1,37	4,0%
LHV Group	10,500	0,96	21 524	14,0	21,0%	2,95	1,4%
Merko Ehitus	9,270	-0,86	4 100	26,9	5,0%	1,34	4,4%
Nordecon	1,290	0,00	35 522	13,7	8,9%	1,22	7,0%
Olympic EG	1,810	-0,55	225 062	9,5	26,6%	2,53	5,5%
PRFoods	0,407	0,49	7 275	35,9	1,9%	0,69	0,0%
Pro Kapital Grupp	2,500	-2,34	3 250	-	-2,7%	1,63	0,0%
Silvano FG	2,660	1,53	21 957	10,0	24,2%	2,42	7,5%
Skano Group	0,605	0,00	-	129,2	-23,0%	0,60	0,0%
Tallink Grupp	1,100	0,92	686 428	16,7	5,4%	0,91	2,7%
Tallinna Vesi	12,500	0,81	6 289	13,1	20,1%	2,64	4,3%
Tln Kaubamaja	9,500	0,00	17 066	15,0	15,4%	2,32	6,6%
Trigon PD	0,620	0,00	-	132,4	-2,1%	1,16	0,0%
Baltic Horizon Fund	1,339	0,15	3 189	-	-	-	-

P/E arvutatud viimase nelja kvartali vahearuande (kui on olemas, siis rahvusvahelise raamatupidamisstandardi (IAS) kohase) konsolideeritud koondkasumi emaettevõtja osa põhjal

Riia 25.07

aktsia	sulgemis-hind, EUR	muutus eelm, %	P/E	P/B	divid. tootlus
Grindex	8,37	-0,36	5,7	0,6	-
Latvijas Gaze	9,14	0,99	23,0	1,1	-
Olainfarm	11,30	0,00	13,1	1,6	-
SAF Tehnika	5,50	0,36	10,7	1,4	-

Helsingi 25.07

aktsia	hind, EUR	muutus eelm, %	P/E	P/B	divid. tootlus
Alma Media	6,19	-2,21	17,7	4,1	2,6
Citycon	2,29	-0,86	16,4	0,9	6,1
Elisa Comm.	34,38	-0,87	17,5	6,2	4,4
Finnair	8,09	1,13	-	1,6	-
Fortum	13,81	-0,36	32,1	1,0	-
HKScan	3,04	0,66	-	0,4	5,3
Kesko	42,70	-0,72	47,4	2,0	4,7
Neste Oil	36,55	-1,46	-	2,4	3,6
Nokia	5,27	-1,03	-	1,5	-
Olvi	31,00	0,00	18,3	3,1	2,4
PKC Group	23,55	0,00	36,18	3,6	-
Stockmann	7,16	-0,56	-	0,5	-
Stora Enso	11,28	-3,59	-	1,5	-
UPM Kymmene	23,32	-8,19	-	1,5	4,1
YIT	7,22	-1,43	-	1,6	3,0

Vilnius 25.07

aktsia	hind, EUR	muutus eelm, %	P/E	P/B	divid. tootlus
Apranga	2,69	0,37	-	2,7	5,9
Invalda	4,620	0,00	-	-	-
Linas Agro	0,690	0,00	31,1	0,7	-
Panevezio Statybos	1,170	1,74	-	0,5	-
Siauliu Bankas	0,546	2,06	2,6	1,3	-
Snaige	0,272	0,00	-	0,6	-

Siauliu Bankas ▲
+2,06%

Olympic EG ▼
-0,55%

LOE VEEBIST

Värsked börsiuudised: **www.aripaev.ee/bors**
Turuülevaade: **investor.aripaev.ee**